

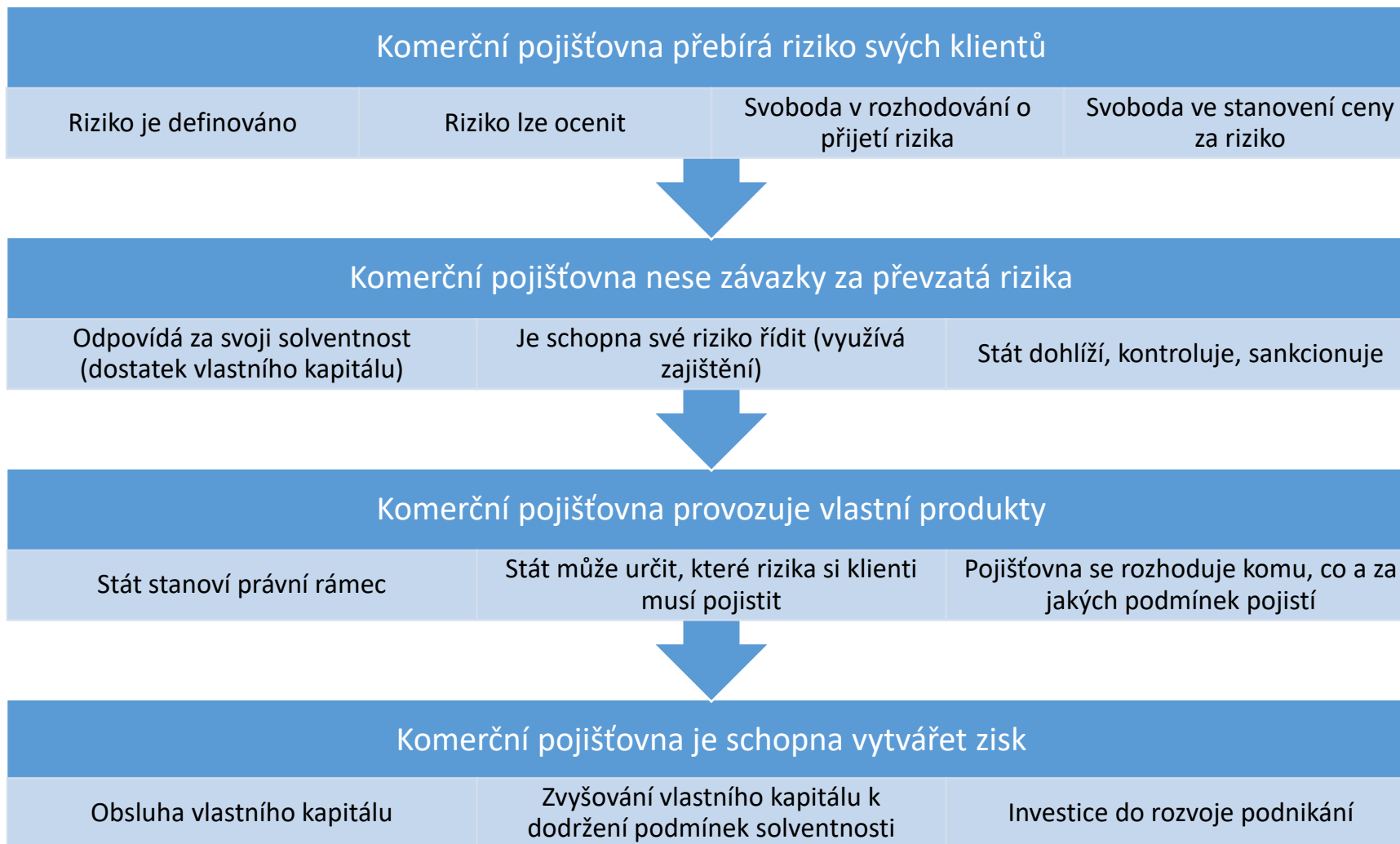

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Komerční pojišťovna

Komerční pojištění

Podmínky pro podnikání v pojištění

Charakteristika trhu

Tržní potenciál

Rizikovost prostředí

Politická stabilita obchodního prostoru

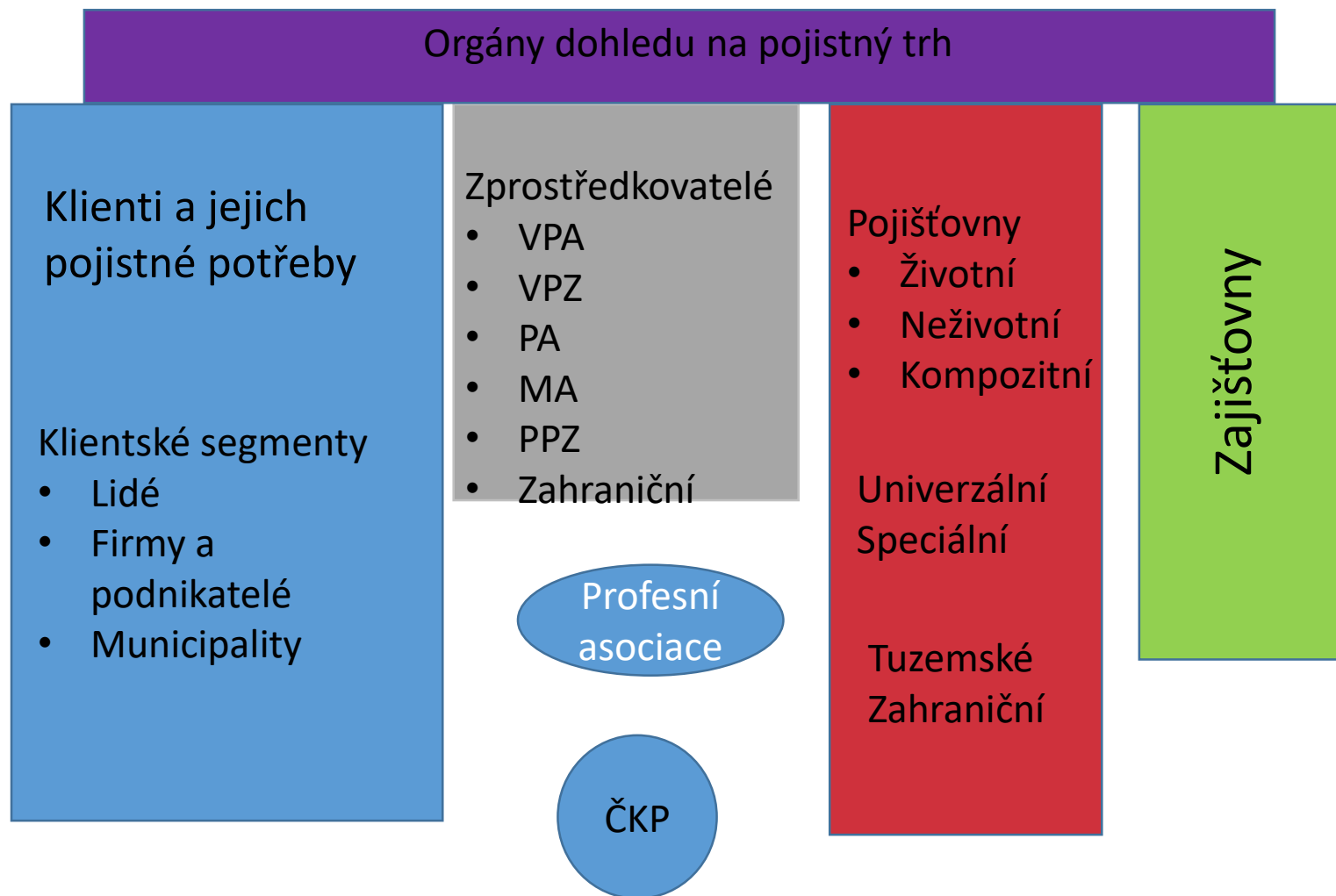
Právní a daňové podmínky

Stupeň regulace

Trh práce a jeho přiměřené regulace; vzdělanost lidí v oboru

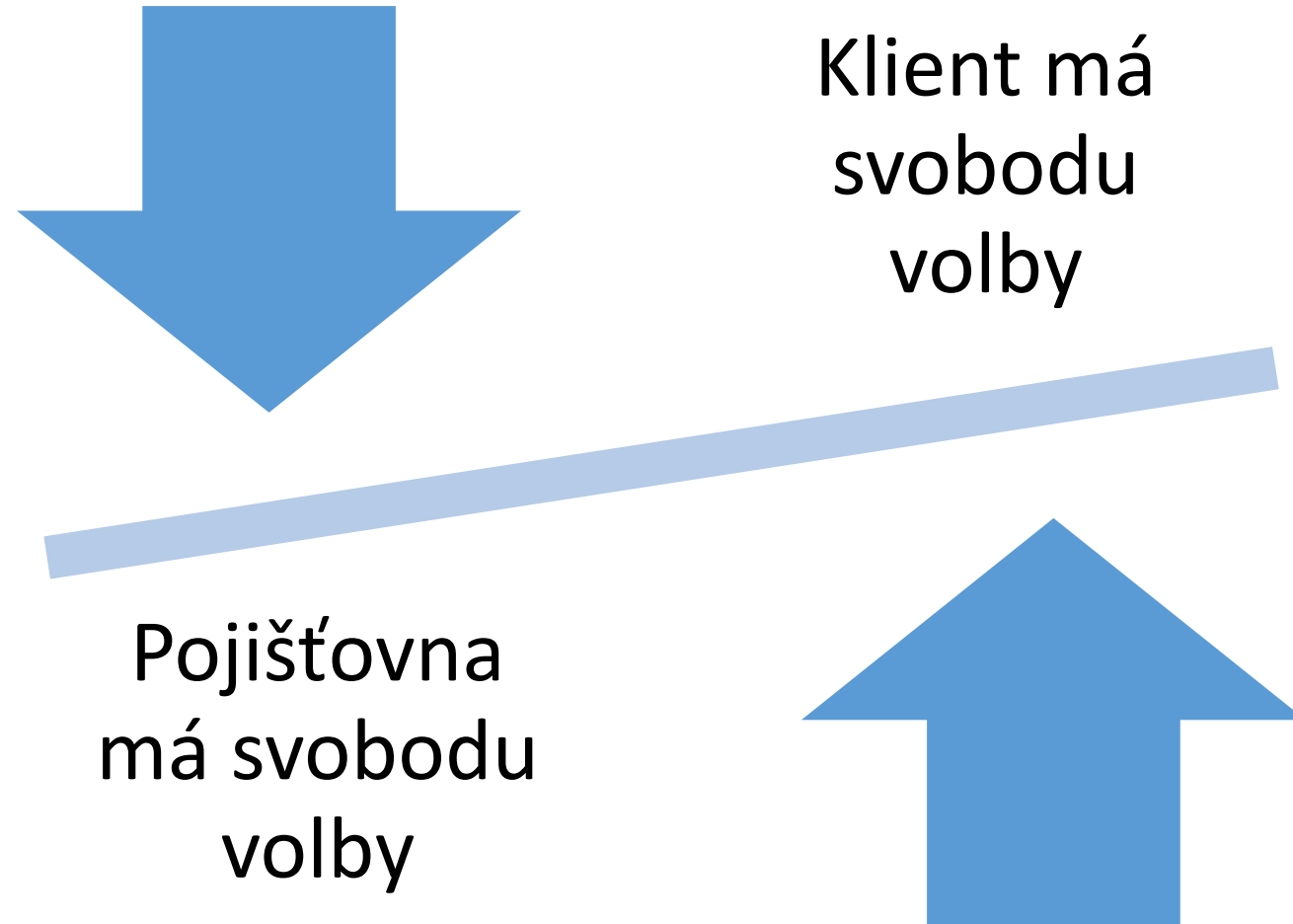
Kapitál na straně investora

Základní struktura pojistného trhu

Zdroj: autor

Fungování pojistného trhu

Klienti a jejich pojistná potřeba

- Vnímání rizika je individuální
 - Osobní zkušenost (zkušenost blízkého okolí)
 - Vztah k budoucnosti
 - Vztah k majetku
- Financování pojistné potřeby je zbytné
 - Dá se žít bez pojištění
 - V případě nezbytné potřeby se postará někdo jiný
- Pojistná potřeba je reálně existující, ale klienti musí být vedeni k jejímu naplňování
 - Osobní prodej
 - Přesvědčování klienta
- Vnímání pojistné potřeby je rozdílné i v jednotlivých zónách světa

Pojistná potřeba spontánní a vyvolaná

- Klient si je vědom svého rizika
 - Při koupi auta
 - Při narození dítěte
 - Při vstupu do podnikání, které je podmíněno povinným pojištěním
 - Při správě cizího majetku (management firmy)
- Pojistnou potřebu vyvolávají (klient si není vědom svého rizika nebo jej podceňuje)
 - Pojišťovny svým marketingem a tvorbou nových produktů
 - Banky, úvěrové společnosti podmiňující úvěr pojištěním
 - Distributoři

Vyvolání pojistné potřeby pojišťovnamí

- Marketink
 - Jde o náklad pojišťovny
- Zacílení marketinku
 - Zasažení cílových segmentů potenciálních klientů
- Hodnotová nabídka
 - Obsah a forma produktu
 - Cena versus očekávání klienta
- Forma distribuce
 - Distribuční kanál, který osloví cílovou skupinu
- Náklady se musí obrátit ve výnosy a zisk

Porozumění trhu

- Co se na děje na trhu s pojištěním
 - Jak se chová konkurence
 - Jak se vyvíjí prodej jednotlivých komodit produktů
 - Jak se vyvíjí spotřebitelské chování zákazníků
 - Jak se vyvíjí rizikovost trhu
- Schopnost predikce střednědobého vývoje trhu
 - Odhad tržního potenciálu
 - Odhad vývoje cen a odhad ziskovosti jednotlivých produktů
- Schopnost reagovat na změny na trhu
- Schopnost vyvolávat změny (ovlivňování spotřebitelů)

Funkce pojišťovny na trhu

- Obsluha vlastního kapitálu
 - Zajištění výnosů
 - Řízení nákladů
 - Dosažení zisku
- Řízení rizik souvisejících s podnikáním
 - Řízení rizik převzatých v pojistných smlouvách
 - Řízení tržních rizik
 - Cenový vývoj
 - Inflace
 - Mzdový vývoj
 - Řízení měnového a investičního rizika
 - Řízení rizika IT

Funkce pojišťovny na trhu – pokr.

- Finanční stabilita – důvěryhodnost
 - Dostatečný kapitál
- Schopnost uspokojit pojistné potřeby
 - Produktové portfolio odpovídající potřebám a je cenově dostupné
- Schopnost komunikace se zákazníky
 - Uspokojit informační očekávání zákazníků
- Schopnost zajistit kvalitu servisu
 - Správa pojistných smluv a likvidace pojistných událostí
- Schopnost uspokojit očekávání zákazníků
 - Řízení očekávání
 - Naplňování očekávání
- Schopnost řízení vztahů s pojišťovacími zprostředkovateli

Zprostředkovatelé na pojistném trhu

- Podmínky fungování jsou stanoveny zákonem
 - Bezúhonnost, odborná způsobilost
- Činnosti
 - Vyhledávání klientů s pojistnými potřebami
 - Analýza rizika klienta a jejich prioritizace
 - Návrh struktury uspokojení pojistné potřeby (pojistný program)
 - Péče o klienta a jeho podpora v době změny jeho potřeb
 - Spolupráce s klientem v případě pojistné události
- Rozdílné možnosti podle formy, ve které zprostředkovatel funguje
 - VPA, VPZ, PA, PM, PPZ

Role zajistitelů na pojistném trhu

- Zajištění přináší na trh dodatečný kapitál
 - Pojišťovny mohou přebírat riziko, na které jim jejich kapitál nestačí
- Stabilizace hospodářského výsledku pojišťoven v případě výkyvů škodovosti, nebo při extrémních škodách
- Zajistný program pojistitele
 - Volba formy zajištění
 - Řízení nákladů a možných výnosů

Role dohledu nad pojistným trhem

- Dohled nad pojišťovnami v ČR vykonává
 - ČNB a to nad subjekty
 - Založené podle českého právního řádu
 - Pobočky pojišťoven založených ve třetím státě (mimo EU)
 - Dohledové orgány státu EU
 - Nad pobočkami pojišťoven podnikajících v ČR
 - Nad pojišťovnami, které realizují v ČR přeshraniční prodej
- Kontrola solventnosti
- Kontrola osob v orgánech
- Kontrola propojených skupin
- Dohled nad pojišťovacími zprostředkovateli
- Střežení oprávněných zájmů klientů pojišťoven

Charakteristiky pojistného trhu v ČR v posledním období

- Trh v předepsaném pojistném stagnuje
 - Pokles, stagnace v ŽP
 - Drobný růst v NŽP
 - Trh jako celek dosahuje dobrého zisku
- Vývoj trhu
 - Životní pojištění je pod tlakem IŽPXR
 - Mediální obraz není nejlepší
 - POV cenově reaguje na změny
 - NOZ
 - Zhoršování škodního poměru
 - Všechny pojišťovny obměnily své produkty
 - V průmyslové pojištění se realizuje lokální zajištění

Predikce trhu

- Pojištění POV a HAV
 - Vývoj počtu prodaných motorových vozidel a změn v registru
 - Prodeje nových vozidel
 - Prodeje ojetých vozidel poprvé registrovaných v ČR (neautorizovaný dovoz)
 - Vývoj počtu dopravních nehod, zejména se zraněním
 - Soudní judikaturu při odškodňování škod na zdraví
- Personální neživotní pojištění
 - Počet nově dostavěných rodinných domů a bytů
 - Počet uzavřených manželství

Predikce trhu – pokr.

- Průmyslové a podnikatelské pojištění
 - Počet nově vzniklých a počet zaniklých IČO a živností
 - Výše investic do průmyslu
 - Vývoj zahraničního obchodu
 - Vývoj cen pojištění na zajistném trhu
 - Inovace na světovém trhu
- Životní pojištění
 - Vývoj státního důchodového pojištění
 - Vývoj počtu narozených dětí
 - Vývoj počtu uzavřených manželství

Shrnutí

- Na pojistném trhu nacházíme
 - Silné stránky
 - Slabé stránky
 - Příležitosti
 - Hrozby
- Schopnost orientace na trhu je klíčová
 - Rozděluje jednotlivé společnosti na úspěšné a neúspěšné
 - Úspěšní jsou ti, kteří umějí maximalizovat své příjmy a minimalizovat své náklady a zároveň udržet zájem klientů o své produkty a služby

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Podmínky fungování komerční pojišťovny

Legislativní rámec

- Zákon o pojišťovnictví (č. 277/2009 Sb.)
- Zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a nezávislých likvidátorech (č. 38/2004 Sb.)
- Zákon o pojistné smlouvě (č. 37/2004 Sb.)
- Zákon o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla (č. 168/1999 Sb.)

- Občanský zákoník 89/2012Sb.
- Obchodní zákoník (č. 513/1991 Sb.)
- Občanský zákoník (č. 40/1964 Sb.)
- Zákoník práce (č. 262/2006 Sb.)
- Zákon o ochraně osobních údajů (101/2000 Sb.)
- Daňové a účetní právní předpisy
- atd.

- Pozor! Právní předpisy jsou v průběhu své platnosti novelizovány a je třeba vyhledat aktuální úplné znění zákona

Právní charakteristika pojistného trhu v České republice

- Český pojistný trh je součástí evropského obchodního prostoru
 - Česká republika recipovala do svého právního řádu závazné směrnice EU
 - Svoboda dočasného poskytování služeb v rámci Evropského prostoru
 - Regulace respektující společná pravidla
 - Kooperace regulatorních orgánů
-
- Obchodní začlenění českého trhu do mezinárodního pojistného trhu

- První směrnice Rady [73/239/EHS](#) ze dne 24. července 1973 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přístupu k činnosti v přímém pojištění jiném než životním a jejího výkonu, ve znění směrnic Rady [76/580/EHS](#), [84/641/EHS](#), [87/343/EHS](#), [87/344/EHS](#), [88/357/EHS](#), [90/357/EHS](#), [90/618/EHS](#), [92/49/EHS](#), směrnic Evropského parlamentu a Rady [95/26/ES](#), [2000/26/ES](#), [2002/13/ES](#), [2002/87/ES](#), [2005/1/ES](#), [2005/68/ES](#) a [2006/101/ES](#).
- Směrnice Rady [78/473/EHS](#) ze dne 30. května 1978 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se soupojištění v rámci Společenství.
- Sedmá směrnice Rady [83/349/EHS](#) ze dne 13. června 1983, založená na čl. 54 odst. 3 písm. g) Smlouvy o konsolidovaných účetních závěrkách, ve znění směrnic Rady [89/666/EHS](#), [90/604/EHS](#), [90/605/EHS](#), [2006/99/ES](#), směrnic Evropského parlamentu a Rady [2001/65/ES](#), [2003/51/ES](#) a [2006/46/ES](#).
- Směrnice Rady [84/641/EHS](#) ze dne 10. prosince 1984, kterou se mění první směrnice 73/239/EHS o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přístupu k činnosti v přímém pojištění jiném než životním a jejího výkonu, a to zejména ve vztahu k asistenčním službám pro turistu.
- Směrnice Rady [87/343/EHS](#) ze dne 22. června 1987, kterou se mění první směrnice 73/239/EHS o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přístupu k činnosti v přímém pojištění jiném než životním a jejího výkonu ve vztahu k pojištění úvěru a pojištění záruky (kauce).
- Druhá směrnice Rady [88/357/EHS](#) ze dne 22. června 1988 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přímého pojištění jiného než životního, kterou se stanoví opatření k usnadnění účinného výkonu volného pohybu služeb a kterou se mění směrnice 73/239/EHS, ve znění směrnic Rady [90/618/EHS](#), [92/49/EHS](#), směrnic Evropského parlamentu a Rady [2000/26/ES](#) a [2005/14/ES](#).
- Směrnice Rady [90/618/EHS](#) ze dne 8. listopadu 1990, kterou se mění směrnice 73/239/EHS a směrnice 88/357/EHS o koordinaci právních a správních předpisů členských států týkajících se přímého pojištění jiného než životního, zejména ve vztahu k pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel.
- Směrnice Rady [91/371/EHS](#) ze dne 20. června 1991 o provedení Dohody mezi Evropským hospodářským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přímém pojištění jiném než životním.
- Směrnice Rady [91/674/EHS](#) ze dne 19. prosince 1991 o ročních účetních závěrkách a konsolidovaných účetních závěrkách pojišťoven, ve znění směrnic Evropského parlamentu a Rady [2003/51/ES](#) a [2006/46/ES](#).
- Směrnice Rady [92/49/EHS](#) ze dne 18. června 1992 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přímého pojištění jiného než životního a o změně směrnic 73/239/EHS a 88/357/EHS (třetí směrnice o neživotním pojištění), ve znění směrnic Evropského parlamentu a Rady [95/26/ES](#), [2000/64/ES](#), [2002/87/ES](#), [2005/1/ES](#), [2005/68/ES](#) a [2007/44/ES](#).
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady [95/26/ES](#) ze dne 29. června 1995, kterou se mění směrnice 77/780/EHS a 89/646/EHS o úvěrových institucích, směrnice 73/239/EHS a 92/49/EHS o jiném než životním pojištění, směrnice 79/267/EHS a 92/96/EHS o životním pojištění, směrnice 93/22/EHS o investičních podnicích a směrnice 85/611/EHS o subjektech kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP), ve znění směrnic Evropského parlamentu a Rady [2000/12/ES](#) a [2002/83/ES](#).
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady [98/78/ES](#) ze dne 27. října 1998 o doplňkovém dozoru nad pojišťovnami a zajišťovnami v pojišťovací a zajišťovací skupině, ve znění směrnic Evropského parlamentu a Rady [2002/87/ES](#), [2005/1/ES](#) a [2005/68/ES](#).
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady [2000/26/ES](#) ze dne 16. května 2000 o sbližování právních předpisů členských států týkajících se pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel a o změně směrnic Rady 73/239/EHS a 88/357/EHS (čtvrtá směrnice o pojištění motorových vozidel), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady [2005/14/ES](#).
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady [2001/17/ES](#) ze dne 19. března 2001 o reorganizaci a likvidaci pojišťoven.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady [2002/13/ES](#) ze dne 5. března 2002, kterou se mění směrnice Rady 73/239/EHS, pokud jde o požadavky na míru solventnosti u neživotních pojišťoven.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady [2002/47/ES](#) ze dne 6. června 2002 o dohodách o finančním zajištění.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady [2002/83/ES](#) ze dne 5. listopadu 2002 o životním pojištění, ve znění směrnice Rady [2004/66/ES](#), směrnic Evropského parlamentu a Rady [2005/1/ES](#), [2005/68/ES](#), [2006/101/ES](#), [2007/44/ES](#) a [2008/19/ES](#).
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady [2002/87/ES](#) ze dne 16. prosince 2002 o doplňkovém dozoru nad úvěrovými institucemi, pojišťovnami a investičními podniky ve finančním konglomerátu a o změně směrnice Rady 73/239/EHS, 79/267/EHS, 92/49/EHS, 92/96/EHS, 93/6/EHS a 93/22/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady [98/78/ES](#) a [2000/12/ES](#), ve znění směrnic Evropského parlamentu a Rady [2005/1/ES](#) a [2008/25/ES](#).
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady [2002/92/ES](#) ze dne 9. prosince 2002 o zprostředkování pojištění.
- Směrnice Rady [2004/66/ES](#) ze dne 26. dubna 2004, kterou se z důvodu přistoupení České republiky, Estonska, Kypru, Lotyšska, Litvy, Maďarska, Malty, Polska, Slovinska a Slovenska upravují směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/45/ES, 2002/83/ES, 2003/37/ES a 2003/59/ES a směrnice Rady 77/388/EHS, 91/414/EHS, 96/26/ES, 2003/48/ES a 2003/49/ES v oblastech volného pohybu zboží, volného pohybu služeb, zemědělství, dopravní politiky a daní.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady [2005/1/ES](#) ze dne 9. března 2005, kterou se mění směrnice Rady 73/239/EHS, 85/611/EHS, 91/675/EHS, 92/49/EHS a 93/6/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/19/ES, 98/78/ES, 2000/12/ES, 2001/34/ES, 2002/83/ES a 2002/87/ES za účelem zavedení nové organizační struktury výborů pro finanční služby.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady [2005/68/ES](#) ze dne 16. listopadu 2005 o zajištění a o změně směrnic Rady 73/239/EHS, 92/49/EHS, jakož i směrnic 98/78/ES a 2002/83/ES, ve znění směrnic Evropského parlamentu a Rady [2007/44/ES](#) a [2008/37/ES](#).
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady [2007/44/ES](#) ze dne 5. září 2007, kterou se mění směrnice Rady 92/49/EHS a směrnice 2002/83/ES, 2004/39/ES, 2005/68/ES a 2006/48/ES, pokud jde o procesní pravidla a hodnotící kritéria pro obezřetnostní posuzování nabývání a zvyšování účasti ve finančním sektoru.

Formy podnikání v pojišťovnictví na Českém pojistném trhu

- Tuzemská pojišťovna (založená podle právního řádu ČR)
 - Právní forma
 - Akciová společnost
 - Družstvo
 - Kategorie
 - Tuzemská pojišťovna
 - Pojišťovna ve skupině
 - Kapitvnní pojišťovna
- Pobočka pojišťovny založené v jiné zemi Evropské unie
- Pobočka pojišťovny založené podle právního řádu třetí země (mimo EU)
- Pojišťovna ze země v EU působící na území ČR v režimu volného pohybu zboží a služeb (Evropský pas)
- Zajišťovny ze zemí v EU a třetích zemí, přebírající rizika ze smluv uzavřených na území ČR na základě obchodních (zajistných) smluv.

Předpoklady pro založení a činnost pojišťovny v ČR

- Věrohodný kapitál
- Důvěryhodní lidé v orgánech společnosti
- Obchodní plán zajišťující dlouhodobou postačitelnost pojistného
- Dodržování pravidel regulace
 - Solventnost
 - Transparentnost
 - Reporting
- Ochrana práv klientů
- Splnění a dodržování pravidel obsažených v právním řádu ČR
- Lidé, kteří vše musí udělat a zabezpečit

Podmínky vzniku tuzemské pojišťovny

- Společnost zapsaná v obchodním rejstříku
 - Stanovy, sídlo,
 - Obchodní plán
 - Pojistná odvětví, pro která má být uděleno povolení
 - Metody výpočtu pojistného
 - Metody výpočtu rezerv
 - Položky z nichž se skládá garanční fond
 - Základní principy pasivního zajištění
 - Předpokládané náklady na vybudování provozu a obchodní sítě
 - Plán výnosů a nákladů na tři roky
 - Odhadovaný výpočet solventnosti

Podmínky vzniku tuzemské pojišťovny – pokr.

- Zapsaný základní kapitál a potvrzení o jeho původu
 - Výše stanovená podle odvětví v rozmezí 60 – 200 mil. Kč
(Pro zajišťovnu je potřebný kapitál až 1 mld. Kč)
- Seznam osob mající kvalifikovanou účast na společnosti
- Popis postupů a metod zajištění funkčního a efektivního řídicího a kontrolního systému
- Popis pravidel pro řízení rizik
- Důvěryhodné orgány

Oddělení řízení činností

- Nově zakládaná (povolovaná) pojišťovna může získat licenci pouze pro životní nebo neživotní pojistné odvětví
- Pojišťovny vzniklé před 1.4.2000 mohou být i nadále kompozitní ale musí zajistit oddělení činností tak, aby nedocházelo k poškozování účastníků pojištění, zejména aby zisky z životního pojištění přinášely prospěch klientům ŽP
- Oddělené účetnictví
- Oddělená solventnost

Formy podnikání tuzemské pojišťovny v zahraničí

- Pobočka tuzemské pojišťovny v členském státu
- Pobočka tuzemské pojišťovny ve třetím státu
- Poskytování pojištění v jiném členském státě na základě svobody dočasně poskytovat služby
- Zajišťovací účelová osoba (finanční zajištění)
 - Nemůže být založena v ČR
 - Subjekty v ČR ji smějí využívat, ale o každé transakci s ním musí informovat ČNB

Požadavky na osoby s klíčovými funkcemi

- Tuzemská pojišťovna a tuzemská zajišťovna zajistí, aby všechny osoby s klíčovými funkcemi pojišťovny nebo zajišťovny byly způsobilé a důvěryhodné a nebyly ve střetu zájmů, který by byl na újmu jejího řádného a obezřetného řízení
- Tuzemská pojišťovna a tuzemská zajišťovna bez zbytečného odkladu České národní bance sdělí změny osob s klíčovými funkcemi spolu se všemi informacemi a doklady potřebnými k posouzení, zda tyto osoby jsou způsobilé a důvěryhodné
- Pokud osoba s klíčovou funkcí přestane splňovat požadavky, oznámí bez zbytečného odkladu tuto skutečnost příslušné tuzemské pojišťovně nebo tuzemské zajišťovně, která o tom bez zbytečného odkladu informuje Českou národní banku
- Ten, kdo navrhuje změnu osoby člena statutárního orgánu tuzemské pojišťovny nebo tuzemské zajišťovny, doloží tomu, kdo o této změně rozhoduje, že tato osoba splňuje požadavky zákona

Řídící a kontrolní systém

- Řídící a kontrolní systém zahrnuje
 - Předpoklady řádné správy a řízení
 - zásady a postupy řízení
 - organizační uspořádání s řádným, průhledným a uceleným vymezením působnosti a rozhodovací pravomoci, v jehož rámci se současně vymezí funkce, jejichž souběžný výkon je neslučitelný, a postupy pro zamezení vzniku možného střetu zájmů
 - řádné administrativní postupy a postupy účtování
 - Řízení rizik
 - pravidla přístupu k rizikům, existujícím i potencionálním
 - včetně rizik vyplývajících z vnějšího prostředí a rizika likvidity
 - účinné postupy rozpoznávání, vyhodnocování, měření, sledování a ohlašování rizik
 - účinné postupy přijímání opatření vedoucích k omezení případných rizik

Řídící a kontrolní systém pokr.

- Řídící a kontrolní systém zahrnuje
- Systém vnitřní kontroly
 - vnitřní audit
 - průběžná kontrola dodržování právních povinností pojišťovny nebo zajišťovny, včetně postupu pro vyřizování stížností.
- Řídící a kontrolní systém musí být ucelený a přiměřený charakteru, rozsahu a složitosti činností

Klasifikace pojistných odvětví

- Životní pojištění
 - 6 odvětví – viz příloha 1 zákona o pojišťovnictví
 - Jednorázové X běžně placené
 - Rizikové X Spojené s výplatou při dožití
 - Kapitálové X investiční
- Neživotní pojištění
 - 18 odvětví – viz příloha 1 zákona o pojišťovnictví
 - 7 skupin – viz stejná příloha

Skupiny neživotního pojištění

- Pojištění úrazu a nemoci
- Pojištění motorových vozidel
- Pojištění požáru a jiných majetkových škod
- Letecké a námořní pojištění a pojištění přepravovaných věcí
- Pojištění odpovědnosti za škodu
- Pojištění úvěru a záruk
- Pojištění jiných ztrát

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Organizace činnosti v pojišťovně a vazby na další subjekty pojistného trhu

Plán = základní nástroj řízení společnosti

- Výnosy
 - Předepsané pojistní
 - Výnosy ze zajištění
 - Výnosy z finančního umístění
 - Výnosy z nepojišťovací činnosti
- Náklady
 - Náklady na pojistná plnění
 - Náklady na zajištění
 - Pořizovací náklady
 - Provozní náklady
 - Náklady na IT
 - Náklady na finanční umístění
 - Investiční náklady

Okruhy činnosti pojišťovny

- Obchod
- Produkt management
- Likvidace pojistných událostí
- Úpis rizika, taxace, správa pojištění
- Komunikace s klienty
- IT a provoz
- Správa aktiv
- Správa majetku
- Lidské zdroje
- Vedení

Druhy plánů

- Business plán
 - Střednědobý plán, který zahrnuje všechny klíčové aktivity společnosti
- Obchodní plán
 - Zabývá se zejména prodejem, očekávanými výnosy a náklady na prodej
- Produktový plán
 - Zabývá se rozvojem produktového portfolia, plánem jednotlivých produktů (co a za jakých podmínek je a bude v nabídce společnosti) a řízením kmene jednotlivých produktových skupin a řízením rizika v jednotlivých druzích pojištění
- Plán rozvoje IT
 - Řeší rozvoj společnosti v oblasti informačních technologií, infrastruktury a nákladů na ně
- Plán finančního umístění
 - Řeší přístupy k nakládání s rezervami pojištění, způsob jejich zhodnocení a rizika s tím spojená
- Finanční plán
 - Shrnuje všechny dílčí plány a definuje očekávaný hospodářský výsledek

Charakteristiky jednotlivých plánů

- **Aktivity**
 - Časový harmonogram, co kdy bude uděláno ke splnění cíle
- **Náklady**
 - Definuje očekávané náklady na splnění plánovaných aktivit, jejich rozložení v čase
- **Výnosy**
 - Jsou definovány výnosy z plánovaných aktivit, jejich časová struktura
- **Rizika a jejich řízení**
 - Plán musí řešit řízení rizika (kontrola nad náklady ve vztahu k realizovaným výnosům, ve vztahu k času atd.)

Plánování v oblasti pojištění

- Pojištění má pro věrné zobrazení výsledků odlišnou účetní osnovu
- Pojišťovny vytvářejí pojistně technické rezervy a účtují o nich
- Plánovací proces v této oblasti musí sledovat účetní metody
- Vedle věcných záměrů, o kterých se plánuje, je třeba porozumět zobrazení dat a jejich významu

Upisování rizik

- Upisovací rok (ročník)– zobrazuje data o
 - Pojistném které je vázáno na pojistné smlouvy vzniklé (byly uzavřeny, prolongovány, mají výroční den) v daném kalendářním roce, bez ohledu na to v kterém účetním roce byly předeepsány
 - Nákladech na pojistná plnění, která vznikla z pojistných událostí vážící se na pojistné smlouvy daného upisovacího roku
 - Ostatních nákladech a výnosech, které se vážou ke smlouvám upisovacího roku

Účetnictví pojišťovny

- Účetní rok (od 1.1. do 31.12.) zobrazuje data
 - O účetních operacích, které proběhly v daném roce
- Účetnictví zobrazuje náklady a výnosy v souladu s dokumentací (smlouvami) bez ohledu na to, zda došlo k jejich skutečné realizaci
 - Předepsané pojistné nebylo zapláceno
 - Vzniká pohledávka (podle IFRS pohledávky snižují PP)
 - Pojistné plnění nebylo ještě vypláceno
 - Tvoří se rezerva na pojistné plnění

Náklady na pojistná plnění

- Náklady na pojistná plnění se skládají z
 - Vyplaceného pojistného plnění
 - Tvorby a užití rezervy RBNS
 - Tvorby a užití rezervy IBNR
 - Nákladů na likvidaci
- Zobrazení nákladů ve výsledcích společnosti
 - V případě oznámené pojistné události pojišťovna vytváří rezervu RBNS – jde o náklad účetního období
 - V případě zjištění nových skutečností, které mají vliv na očekávanou výši pojistného plnění, upravují pojišťovny výši rezervy (+ -) jde o náklad, či výnos účetního období
 - Vyplacení pojistného plnění se realizuje proti existující rezervě
 - Je-li rezerva shodná s výší výplaty, jde o účetně neutrální operaci
 - Je-li rezerva vyšší než výplata, nevyčerpaná rezerva je výnosem společnosti
 - Je-li rezerva nižší než výplata, je rozdíl nákladem společnosti

Příklad 1

- Pojistná událost z pojistné smlouvy č. XXX
 - Vznik pojistné události 22. 6.
 - Do doby ohlášení je možný náklad na pojistné plnění krytý rezervou IBNR
 - Ohlášení pojistné události 15. 8.
 - Pojišťovna 15. 8. vytvoří rezervu (RBNS) ve výši 20.000,- Kč
 - Zaúčtuje ji jako náklad – tvorba rezervy- běžícího účetního období
 - Pojišťovna poskytne pojistné plnění 10. 2. následujícího roku ve výši 19.000,- Kč
 - Zaúčtuje užití rezervy v běžícím účetním období a rozpustí zbytek rezervy do výnosů

	rok 1	rok 2
náklad na pojistné plnění	20 000 Kč	-1 000 Kč
tvorba rezervy	20 000 Kč	0 Kč
použití rezervy	0 Kč	20 000 Kč
vyplacené pojistné plnění	0 Kč	19 000 Kč
stav rezervy RBNS	20 000 Kč	0 Kč

Příklad 2

- Pojistná událost z pojistné smlouvy č. XXX
 - Vznik pojistné události 22. 6. 2010
 - Do doby ohlášení je možný náklad na pojistné plnění krytý rezervou IBNR
 - Ohlášení pojistné události 15. 8. 2010
 - Pojišťovna 15. 8. vytvoří rezervu (RBNS) ve výši 20.000,- Kč
 - Zaúčtuje ji jako náklad – tvorba rezervy- běžícího účetního období
 - Pojišťovně je 8. 2. 2011 doručena žaloba ve které se pojištěný domáhá 30.000,- Kč
 - Pojišťovna v roce 2011 zvýší rezervu do výše žalované částky
 - Soud v následujícím roce 2012 rozhodl o výši plnění ve výši 19.000,- Kč
 - Pojišťovna vyplatí v běžícím účetním období a rozpustí zbytek rezervy do výnosů

	rok 1	rok 2	rok 3
náklad na pojistné plnění	20 000 Kč	10 000 Kč	-11 000 Kč
tvorba rezervy	20 000 Kč	10 000 Kč	0 Kč
použití rezervy	0 Kč	0 Kč	30 000 Kč
vyplacené pojistné plnění	0 Kč	0 Kč	19 000 Kč
stav rezervy RBNS	20 000 Kč	30 000 Kč	0 Kč

Příprava obchodního plánu

- Předpokládaný počet prodaných pojistných smluv
 - Odbytový kanál (jak bude prodáno)
- Předpokládané průměrné pojistné na pojistnou smlouvu
- Předpokládaná výše předepsaného pojistného
- Pořizovací náklady (variabilní)
 - Provizní náklady (provizní schéma)
 - Náklady na marketink
- Plán vývoje kmene
 - Storna – úbytky PS v čase a vypořádání pořizovacích nákladů

Obchodní plán krok 1 – plán prodeje a jeho projev v účetnictví

	rok 1	rok 1 v roce 2	rok 1 v roce 3	rok 2	rok 2 v roce 3	rok 3
počet pojistných smluv	5 000	4 750	4 370	8 000	7 600	10 000
storna		5%	8%		5%	
průměrné pojistné	2 400	2 400	2 400	2 450	2 450	2 500
kmenové pojistné	12 000 000	11 400 000	10 488 000	19 600 000	18 620 000	25 000 000
koeficient dopadu do PP	65%	65%	65%	65%	65%	65%
předepsané pojistné	7 800 000	11 610 000	10 807 200	12 740 000	18 963 000	16 250 000
provizní náklady	15%	15%	15%	15%	15%	15%
provizní náklady v Kč	1 800 000	1 710 000	1 573 200	2 940 000	2 793 000	3 750 000

	rok 1	rok 2	rok 3
prodej smluv	5 000	8 000	10 000
produkční pojistné	12 000 000	19 600 000	25 000 000
kmenové pojistné	12 000 000	31 000 000	54 108 000
výtěžnost kmene	65%	79%	85%
počet pojistných smluv	5 000	12 750	21 970
průměrné pojistné	1 560	1 910	2 095
předepsané pojistné	7 800 000	24 350 000	46 020 200
provizní náklady	23%	19%	18%
provizní náklady v Kč	1 800 000	4 650 000	8 116 200

Plán nákladů na pojistné plnění

- Škodní frekvence
 - Vyjadřuje počet pojistných událostí na 100 pojistných smluv
 - Je ovlivněna
 - Rizikovostí pojistného kmene
 - Přístupem pojišťovny k přijímání rizika
 - Přístupem pojišťovny k podvodnému jednání
- Průměrná škoda
 - Vyjadřuje průměrný náklad na jednu pojistnou událost
 - Je ovlivněna
 - Vývojem ceny pojišťovaných věcí
 - Vývojem ceny náhradních dílů
 - Vývojem ceny práce
 - Vývojem nákladů na léčení

Pojišťovací zprostředkovatelé

- jejich role vyplývá ze specifik pojišťovací služby – převažující nepřímý způsob prodeje pojistných produktů
- samostatné podnikatelské subjekty, jejichž úkolem zprostředkovávat vztah mezi zájemce o pojištění a pojistitelem
- jsou odměňováni provizemi od pojišťoven

Pojišťovací zprostředkovatelé

Zprostředkovatelská činnost v pojišťovnictví = odborná činnost prováděná fyzickými a právníckými osobami, která spořívá v :

- uzavírání pojistných (zajistných) smluv jménem a na účet pojišťovny (zajišťovny),
- předkládání návrhů pojistných (zajistných) smluv zájemcům o pojištění (zajištění),
- provádění přípravných prací směřujících k uzavření pojistných (zajistných) smluv,
- pomoci při správě pojištění a vyřizování nároků z pojistných (zajistných) smluv, tj. péče o klienta.

(Zprostředkovatel nemusí vykonávat všechny výše uvedené činnosti).

Registrace pojišťovacích zprostředkovatelů

Podmínky:

- Důvěryhodnost
- Odborná způsobilost
 - Základní stupeň
 - Střední stupeň
 - Vyšší stupeň
- Finanční podmínky:
 - Pojištění odpovědnosti za škody
 - Finanční jistina

Kategorie pojišťovacích zprostředkovatelů

1. Vázaný pojišťovací zprostředkovatel
2. Podřízený pojišťovací zprostředkovatel
3. Pojišťovací agent
 - výhradní
 - agent
4. Pojišťovací makléř
5. Pojišťovací zprostředkovatel s domovským sídlem v jiném členském státě EU

Vázaný pojišťovací zprostředkovatel

- Předmětem činnosti sjednávání pojistných smluv pro jednu pojišťovnu (výjimečně více, produkty si nesmí konkurovat) – pracuje na základě smlouvy s pojišťovnou
- Základní stupeň odborné způsobilosti
- Za činnost odpovídá pojišťovna, pro kterou zprostředkovatel pracuje
- Nemůže inkasovat pojistné ani vyplácet pojistná plnění

Podřízený pojišťovací zprostředkovatel

- Předmětem činnosti sjednávání pojistných smluv– pracuje na základě smlouvy s pojišťovacím agentem nebo makléřem
- Základní stupeň odborné způsobilosti
- Za činnost odpovídá agent či makléř, pro kterého podřízený zprostředkovatel pracuje
- Nemůže inkasovat pojistné ani vyplácet pojistná plnění

Výhradní pojišťovací agent

- Pracuje na základě smlouvy s jednou pojišťovnou
- Základní stupeň odborné způsobilosti
- Za činnost odpovídá pojišťovna, pro kterou zprostředkovatel pracuje
- Je oprávněn inkasovat pojistné i zprostředkovávat výplatu pojistného plnění (pokud ano, má udržovat finanční jistinu ve výši 4 % inkasovaného pojistného, min. v hodnotě 15 tis. EUR nebo používat speciální účet pro inkaso pojistného nebo výplatu pojistných plnění)

Pojišťovací agent

- Nabízí produkty jedné či více pojišťoven, přitom produkty mohou být konkurenční – pracuje na základě smlouvy s pojišťovnami
- Střední stupeň odborné způsobilosti
- Musí mít sjednáno pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem činnosti (min. na 1 mil EUR na každou událost, 1,5 mil EUR u více událostí)
- Je oprávněn inkasovat pojistné i zprostředkovávat výplatu pojistného plnění (pokud ano, má udržovat finanční jistinu ve výši 4 % inkasovaného pojistného, min. v hodnotě 15 tis. EUR nebo používat speciální účet pro inkaso pojistného nebo výplatu pojistných plnění)

Pojišťovací makléř

- Pracuje na základě smlouvy s klientem
- Zpracovává komplexní analýzy rizik, návrhy pojistných (zajistných) programů, uskutečňuje analýzy rizik, návrhy pojistných (zajistných) programů, uskutečňuje poradenskou činnost, spravuje uzavřené pojistné smlouvy, spolupracuje při likvidaci pojistných událostí

Pojišťovací makléř – pokr.

- Vyšší stupeň odborné způsobilosti
- Musí mít sjednáno pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem činnosti (min. na 1 mil EUR na každou událost, 1,5 mil EUR u více událostí)
- Je oprávněn inkasovat pojistné i zprostředkovávat výplatu pojistného plnění (pokud ano, má udržovat finanční jistinu ve výši 4 % inkasovaného pojistného, min. v hodnotě 15 tis. EUR nebo používat speciální účet pro inkaso pojistného nebo výplatu pojistných plnění)

Pojišťovací zprostředkovatel s domovským státem jiným než je ČR

- Činnost může vykonávat ve stejném rozsahu jako v domovském státě
 - a) zřízení pobočky
 - b) na základě práva dočasného poskytování služeb

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Produkty komerční pojišťovny

Co se rozumí pojistným produktem

- Soubor pravidel, kterými pojistitel navrhuje upravit svůj vztah s klientem
 - Definuje riziko a pojistnou událost
 - Stanovuje podmínky, za kterých je pojistitel ochoten riziko převzít
 - Definuje nároky v případě pojistné události
- Obracejí se k pojistnému zájmu klienta
 - Klient vnímá riziko jako významné
 - Navržená cena se jeví jako ekvivalentní
- Splňuje interní podmínky pojistitele
 - Riziko je akceptovatelné
 - Jsou podmínky pro provozování produktu
 - Existuje efektivní způsob distribuce

Předpoklady pro produktový management

- Znalost zákaznického chování
 - Co si zákazníci přejí, co očekávají, co a jak jim nabídnout
- Znalost pojistného trhu
 - Jaké produkty jsou v dané oblasti na trhu
 - Hodnotová nabídka u jednotlivých produktů
 - Cenová politika konkurence
 - Metody distribuce a náklady na distribuci
- Znalost problematiky souvisejícího trhu
 - Organizace prodeje
 - Způsob financování nákupu
 - Technické parametry
 - Náklady na opravy a znovuzřízení věcí

Předpoklady pro produktový management - pokr.

- Znalost rizikovosti prostředí a zákazníků
 - Vývoj a výhled přírodních rizik, požárů, kriminality
 - Chování zákazníků a jejich skupin
- Pojistně technické znalosti
 - Smysl rozsahu pojištění a výluk z něj
 - Možné dopady úpravy rozsahu krytí
 - Cena za riziko, náklad na provoz a distribuci
 - Znalost zajistných smluv a přístupu mezinárodního trhu k riziku
- Znalost pojistného práva a právních podmínek pojišťovny
 - Otázky vzniku, změny a zániku pojištění
 - Nároky na pojistné plnění

Předpoklady pro produktový management – pokr. 2

- Znalost distribučních modelů a prodejních strategií
 - Jak správně oslovit cílový segment
 - Jak prodat cílovému segmentu
 - Náklady na distribuci
- Znalost organizace práce v dané pojišťovně
 - Znalost provozního systému společnosti
 - Znalost dělby práce mezi útvary
- Znalosti z oblasti ekonomiky, účetnictví, výkaznictví a controllingu
 - Náklady na kapitál, náklady na zajištění, účetní metody, metody vykazování
- Znalost analytického aparátu

Předpoklady pro produktový management – pokr. 3

- Schopnost interpretace
- Schopnost kreativního rozvoje
- Schopnost vyjednávání
- Schopnost řešení

Produkt management

Továrna na výrobu pojišťovacího zboží

Multidisciplinární činnost v pojišťovně

Klíčová činnost k úspěchu na trhu

Klíčová činnost k dosažení hospodářského výsledku pojišťovny

Klíčová činnost při plnění dlouhodobých záměrů pojišťovny

Příprava a řízení produktu

Zdroj: autor

Pojistná potřeba

- Produkt musí obsloužit klientský zájem
 - Pojistná potřeba existuje a klient si ji uvědomuje
 - Je obsluhována
 - Zatím není obsluhována
 - Pojistná potřeba existuje, ale klient si ji neuvědomuje
 - Není obsluhována
- Produkt musí být vnímán jako cenově ekvivalentní
 - Hodnotová nabídka
 - Cenová politika

Riziko a jeho vyhodnocení

- Jsou k dispozici informace o riziku
 - Jeho četnosti
 - Jeho předpokládaných následků
 - Možnosti riziko řídit
- Vymezení okruhu rizik, která jsou pojistitelná
 - Omezení atypických následků působení rizika
 - Omezení následků, kde souvislost s rizikem není jednoznačná
 - Vymezení rizika z pohledu jeho četnosti

Definice podmínek pro převzetí rizika

- Územní přístup k riziku
 - Vymezení rizikových pásem (zón) a stanovení specifických podmínek pro každé jedno z nich
- Individuální přístup k riziku
 - Vyhodnocení rizikových předpokladů jednotlivce a stanovení specifických podmínek pro přijetí rizika
 - Vyhodnocení zdravotního dotazníku
 - Vyhodnocení rizikového chování
- Vyhledávání stejnorodých skupin, ke kterým lze při vyhodnocení rizika přistupovat obdobně

Pravidla pro ocenění rizika

- Dotazník, podle kterého se zjišťuje riziko individuálního klienta
- Sazebník, který definuje klientské skupiny podle daných parametrů a přiřazuje jim jejich rizikovost
- Možné vstupní parametry
 - Místo pojištění
 - Místo bydliště
 - Věk
 - Individuální škodní historie
 - Zdravotní stav
 - Předmět pojištění

Podmínky pro správu produktu

- Jaká bude administrace produktu
 - Kdo se na ni bude podílet
 - Jaká bude intenzita a produktivita práce
 - Kolik bude náklad na zpracování jedné smlouvy
- Jak bude probíhat proces předpisu pojistného
 - Jaký bude náklad na smlouvu
- Jak bude probíhat proces likvidace
 - Jaký bude náklad na jednu pojistnou událost
- Kolik budou činit administrativní náklady

Podmínky prodeje a řízení vztahů se zákazníky

- Které distribuční kanály budou produkt prodávat
 - Náklady na provize
 - Náklady na podporu prodeje
 - Náklady na marketink
- Jak bude probíhat komunikace se zákazníky
 - Kolik telefonátů (jak dlouhých)
 - Kolik dopisů
- Jaké budou náklady na prodej a obchodní péči

Pojistná potřeba

- Jak velký je trh pro produkt
- Kolik zákazníků produkt osloví a kolik z nich si produkt koupí
- Jaké budou výnosy z prodeje produktu
- Pokryjí výnosy očekávané náklady?
- Přispěje produkt k pokrytí fixních nákladů společnosti?

Příprava pojistného produktu

- Definice pojistných podmínek
- Stanovení pravidel pro převzetí rizika
- Stanovení pravidel pro správu
- Stanovení pravidel pro likvidaci pojistných událostí
- Stanovení pravidel pro zajištění (převzetí pravidel ze zajištné smlouvy)
- Stanovení pravidel pro prodej produktu
- Stanovení pravidel pro účtování produktu
- Stanovení pravidel pro řízení rizika a kontroly výsledků produktu

Řízení produktového kmene

Kmen je bohatstvím pojišťovny

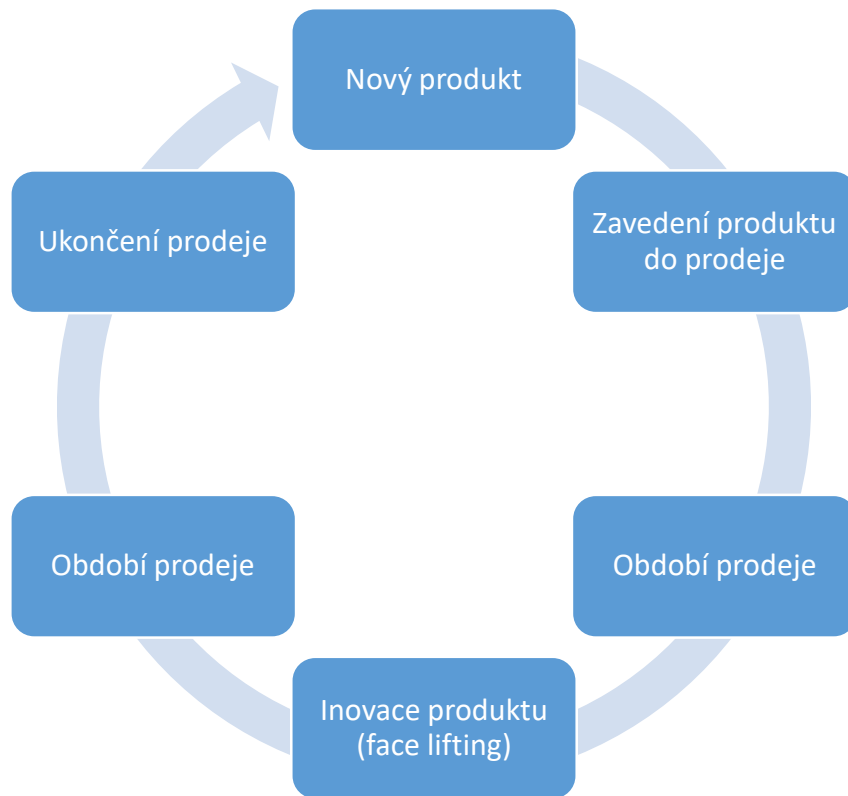
Vytváří předepsané pojistné a tím výnosy v dalších obdobích

Kmen je ale nositelem specifických rizik

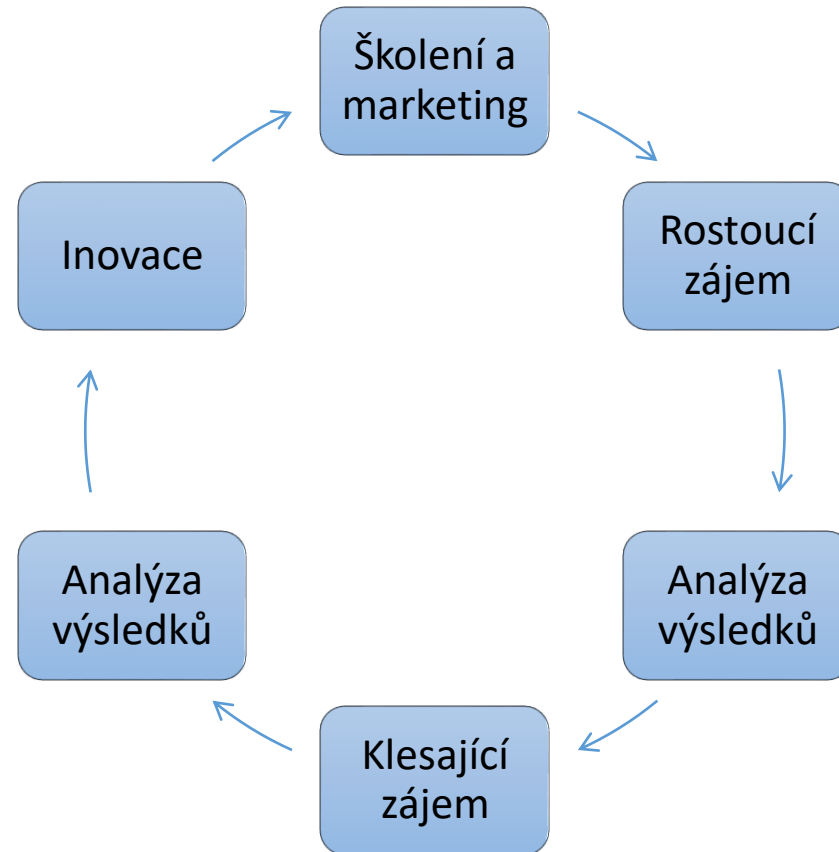
S kmenem je třeba pracovat

Cykly pojistného produktu

Prodejní cyklus

Inovační cyklus (období prodeje)

Inovace v rámci produktu

- Úprava technických parametrů
 - Podmínky pro přijetí rizika
 - Vymezení rizika (omezení, rozšíření výluk)
 - Úprava ceny rizika
 - Úprava režijních, obchodních nákladů
- Úprava marketinkové komunikace
 - Redefinice hodnotové nabídky
 - Nová tvář produktu
- Úprava distribuční strategie
 - Rozšíření /zúžení prodejních kanálů
 - Úprava provizí

Analýza pojistného kmene

- Vývoj struktury kmene podle pojistných ročníků
 - Počty storen a jejich příčiny
 - Vývoj průměrného pojistného
 - Vývoj průměrného pojistného plnění
 - Vývoj nákladů správní režie a obchodních nákladů
- Možnosti ke zlepšení výkonu kmene
 - Úprava pojistného
 - Úprava procesů a snížení nákladů správní režie
 - Úprava postupů v likvidaci a snížení pojistného plnění

Klíčová rozhodnutí a jejich rizika

- Úprava výše pojistného X zvýšení storen na kmeni
- Úprava procesů X náklady na jejich implementaci
- Úprava postupů v likvidaci PU X spokojenost klientů

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Oblasti činnosti komerční pojišťovny

Činnosti pojišťovny

- pojišťovací činnost
 - obchodní činnost
 - provozní činnost
 - likvidační činnost
 - pojistně technická činnost
- zajišťovací činnost
- investiční činnost
- zábranná činnost

Obchodní činnost

- Obchodní služba pojišťovny –zabezpečuje prodej pojistných produktů
- Marketingové postupy
- Distribuční cesty:
 - nepřímý prodej – přes zprostředkovatele, smluvní partnery
 - přímý prodej
 - na přepážkách pojišťovny,
 - přes internet,
 - po telefonu

Marketing

- Podpora prodeje prostřednictvím celkové koncepce pojišťovací činnosti s ohledem na podmínky trhu. Znamená:
 - získávání informací o trhu (službách jiných pojišťoven) a potřebách potenciálních klientů,
 - přizpůsobování pojistných produktů podmínkám trhu

Marketingový mix (4 P)

- „promotion“ - podpora prodeje, reklama, publicita, osobní přístup při prodeji,
- „place“ – distribuční cesty, způsoby prodeje,
- „product“ – charakteristiky pojistných produktů,
- „price“ – úroveň cen, diferenciacce cen, slevy na pojistném

Provozní činnost

Souhrn činností souvisejících s evidencí a správou pojistných smluv a zabezpečením inkasa pojistného.

- Správa pojištění (od zavedení pojistné smlouvy do evidence do ukončení platnosti pojistné smlouvy)
- Zabezpečení podkladů pro výpočet provizí
- Provádění změn v pojistných smlouvách (technických a netechnických)
- Inkaso pojistného
- Vedení statistik o vývoji ukazatelů v rámci pojistných produktů

Kontrola pojistných smluv (taxace)

- Formální správnost (kontrola úplnosti údajů)
- Obsahová kontrola (správnost údajů, správnost výpočtů)
- Kontrola ocenění pojistného nebezpečí
- Zavedení pojistné smlouvy do evidence

Underwriting

Formální kontrola	Obsahová kontrola	Ocenění rizika	Evidence pojištění
Úplnost údajů	Správnost údajů	Přecenění rizika	Stanovení provizí
Čitelnost	Logická vazba údajů	Přípustnost rizika	Registrace pojistné smlouvy
Estetika	Správnost výpočtu	Návrh zajištění	
Přípustnost pojištění			

Evidence pojistných smluv

- Pojistná smlouva je právní dokument (musí mít ve většině případů písemnou formu) – musí se evidovat.
- Provádění změn v pojistných smlouvách: technické x netechnické změny
- Rušení pojistných smluv

Správa inkasa pojistného

- Předpis pojistného – sledování placení pojistného podle předpisu
- Předpis u nových pojistných smluv
- Upomínání nezaplaceného pojistného
- Vymáhání dlužného pojistného

Likvidační činnost

Fáze likvidace:

1. Ohlášení škody pojištěným či poškozeným
2. Registrace škody
3. Ověření škody likvidátorem
4. Likvidace škody – poskytnutí či odmítnutí pojistného plnění

Likvidace pojistných událostí

- Administrativní postupy: přijetí oznámení o škodě, zavedení do provozního systému, evidence potřebných podkladů
- Technické postupy: zjištění rozsahu škody
- Ekonomická část: kategorizace škody (úplná, částečná), tvorba rezervy, výpočet výše pojistného plnění
- Právní posouzení: soulad se sjednaným rozsahem krytí v pojistné smlouvě, rozhodnutí, zda se jedná o pojistnou událost, odpovědnost třetí osoby

Zábranná činnost

- Konstrukce pojistných produktů s ohledem na stimulaci pojištěných ke snižování četnosti a závažnosti škod:
 - Přijímání rizika ke krytí za určitých podmínek
 - Uplatňování různých forem spoluúčasti
 - Uplatňování systému bonus – malus
- Osvětová činnost
- Finanční podpora projektů na snižování škod

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Výdaje pojišťovny – stanovení pojistného plnění

Výdaje pojišťovny

- náklady na pojistná plnění, včetně nákladů na likvidaci pojistných událostí,
- pořizovací náklady na pojistné smlouvy (provize, reklamní výdaje),
- správní režie (náklady na správu pojistných smluv, na řízení portfolia, náklady spojené s inkasem pojistného, náklady na řízení pojišťovny),
- náklady spojené s tvorbou technických rezerv,
- náklady na finanční umístění prostředků pojistně technických rezerv,
- ostatní náklady (náklady na daně, náklady související s jinou než pojišťovací činností nebo řízením portfolia),
- mimořádné náklady

Náklad na pojistná plnění

Počet pojistných smluv

*

Škodní frekvence

*

Průměrné pojistné plnění

=

Náklad na pojistná plnění

Plán nákladů na pojistné plnění a jeho projev v účetnictví

	rok 1	rok 2	rok 3
počet pojistných smluv	5 000	12 750	21 970
průměrné pojistné	2 400	2 431	2 463
předepsané pojistné	12 000 000	31 000 000	54 108 000
zasloužené pojistné (v % z PP)	80%	80%	80%
zasloužené pojistné	9 600 000	24 800 000	43 286 400
provizní náklady	15,0%	15,0%	15,0%
provizní náklady v Kč	1 800 000	4 650 000	8 116 200
škodní frekvence	6,5%	6,5%	6,5%
průměrná škoda	21 500	21 800	22 100
náklad na pojistné plnění	5 590 000	14 453 400	25 247 924
škodní poměr	58,2%	58,3%	58,3%

Zdroj: autor

Plán nákladů

- Variabilní náklady je vhodné přiřadit produktu
- Zabývat se příspěvkem produktu na krytí fixních nákladů a příspěvkem na zisk společnosti
- Fixní náklady je třeba řídit odděleně od produktu
 - Snižování nákladů zvyšováním intenzity práce
 - Snižování nákladů úpravou pracovních postupů a procesů – zvyšováním produktivity práce

Časové rozlišení nákladů

- Náklady, které vznikly v jednom účetním období lze časově rozlišit (přesunout celé, nebo jejich část do následujících období), pokud se vážou k výnosům, které se realizují v následujících účetních obdobích

Model plánu (1 produkt)

rok	2012		2013				2014				
	nový obchod	celkem	nový obchod	převis 2012	kmen 2012	celkem	nový obchod	převis 2013	kmen 2012	kmen 2013	celkem
počet uzavřených pojistných smluv	1 000	1 000	1 000		0	1 000	1 000				1 000
průměrné pojistné na pojistnou smlouvu	2 230	2 230	2 230		2 230		2 230		2 230	2 230	
produkční pojistné	2 230 000	2 230 000	2 230 000		0	2 230 000	2 230 000				2 230 000
storna	2%	0	2%		5%		2%		10%	5%	
počet smluv v kmeni	980	980	980		931	1 911	980		837	931	2 748
kmenové pojistné (roční)	2 185 400	2 185 400	2 185 400		2 076 130	4 261 530	2 185 400		1 866 510	2 076 130	6 128 040
předepsané pojistné	1 420 510	1 420 510	1 420 510	764 890	1 349 485	3 534 885	1 420 510	1 491 536	1 213 232	1 349 485	5 474 762
zasloužené pojistné	1 207 434	1 207 434	1 207 434	764 890	1 147 062	3 332 462	1 207 434	1 491 536	1 031 247	1 147 062	5 292 777
tvorba rezervy na pojistné	213 077	213 077	213 077	0	202 423	415 499	213 077	0	181 985	202 423	597 484
čerpání rezervy na pojistné						213 077					415 499
škodní frekvence	6,50%	0	6,50%	6,50%	6,50%		6,50%	6,50%	6,50%	6,50%	
průměrná škoda	21 000	21 000	21 630	21 630	21 630	21 630	22 300	22 300	22 300	22 300	22 300
náklad na pojistné plnění	739 079	739 079	761 252	482 241	723 189	2 101 020	784 832	969 498	670 310	745 590	3 440 305
		0									
pořizovací náklady	401 400	401 400	401 400		373 703	775 103	401 400		335 972	373 703	1 111 075
- z toho provize	401 400	401 400	401 400		373 703	775 103	401 400		335 972	373 703	1 111 075
provizní náklad v %	18%		18%		18%		18%		18%	18%	
- marketink		30 000				50 000					50 000
- ostatní		1 000				1 000					1 000
provozní náklady		80 000				300 000					500 000
technický výsledek	66 954	-13 046	44 782	282 649	50 169	156 338	21 202	522 037	24 965	27 768	241 397
loss ratio	61,21%	61,21%	63,05%	63,05%	63,05%	63,05%	65,00%	65,00%	65,00%	65,00%	65,00%
combined ratio	94,45%	101,08%	96,29%	63,05%	95,63%	95,31%	98,24%	65,00%	97,58%	97,58%	95,44%

Zdroj: autor

Pojištění obnosová

- krytí abstraktních potřeb, u kterých nelze přímo ohodnotit a vyjádřit škodu
- pojistné plnění je nezávislé na výši škody
- závisí na předem stanovené výši pojistné částky (ta je dopředu dojednána v pojistné smlouvě)
- neexistují z hlediska právní úpravy omezení pro velikost sjednávaných pojistných částek ani omezení pro počet pojištění sjednaných pro krytí jednoho rizika

Pojištění obnosová

*pojistné plnění je rovno nebo se odvíjí od sjednané pojistné částky
(obnosu)*

pojistná částka (obnos) musí být dopředu sjednána

Škodová pojištění

- krytí konkrétní potřeby
- pojistné plnění závislé na výši nastalé škody
- účelem náhrada vzniklé prokázané škody, proto velikost pojistného plnění ohraničena velikostí vzniklé škody
- pojistné plnění v ujednaném rozsahu vyrovnává úbytek majetku vzniklý pojistnou událostí
- přechod práva na náhradu škody vůči třetím osobám z pojištěného na pojišťovnu

Škodová pojištění

pojistné plnění \leq škoda

relace mezi pojistným plněním a škodou se označuje jako intenzita pojistné ochrany:

$$i = \frac{\text{pojistné plnění}}{\text{škoda}}$$

Ryzí zájmové pojištění

- není sjednána pojistná částka
- pojistné plnění přímo závisí na výši škody

Ryzí zájmové pojištění

pojistné plnění = škoda

$$i = 1$$

- lze využít v případě, kdy u jednotlivých pevně vymezených předmětů jsou určitelné maximální škody

Pojištění na první riziko

- je sjednána pojistná částka
- pojistná částka udává horní hranici pojistného plnění

Pojištění na první riziko

pojistné plnění =

1. škoda, pokud: škoda < pojistná částka
 2. pojistná částka, pokud: škoda \geq pojistná částka
- $i = 1$, pokud škoda \leq pojistná částka
 - $i < 1$, pokud škoda > pojistná částka
 - využíváno například v konstrukci odpovědnostních pojištění, pojištění právní ochrany (v pojistných produktech, kde by pojistné plnění mohlo dosahovat značné velikosti)

Pojištění na plnou hodnotu

- pojistné plnění závislé na udané pojistné hodnotě (hodnotě pojištěného majetku)
- pojistná částka zde udává horní hranici pojistného plnění (ta je dána udanou hodnotou pojištěného majetku) a intenzitu pojistné ochrany
- využívá se u pojištění majetku

Pojištění na plnou hodnotu

pojistná částka

pojistné plnění = $\frac{\text{pojistná částka}}{\text{pojistná hodnota}}$ x škoda , tzn.

pojistná hodnota

- pojistné plnění = škoda, pokud pojistná částka \geq pojistná hodnota (plné pojištění)
- pojistné plnění < škoda, pokud pojistná částka < pojistná hodnota (podpojištění)

Doplňkové formy pojištění

- stimulace pojištěných v zájmu snahy o zmenšování počtu a rozsahu škod
- vyloučení drobných škod z pojistných plnění
- snížení ceny pojištění
- kombinují se se škodovými formami pojištění

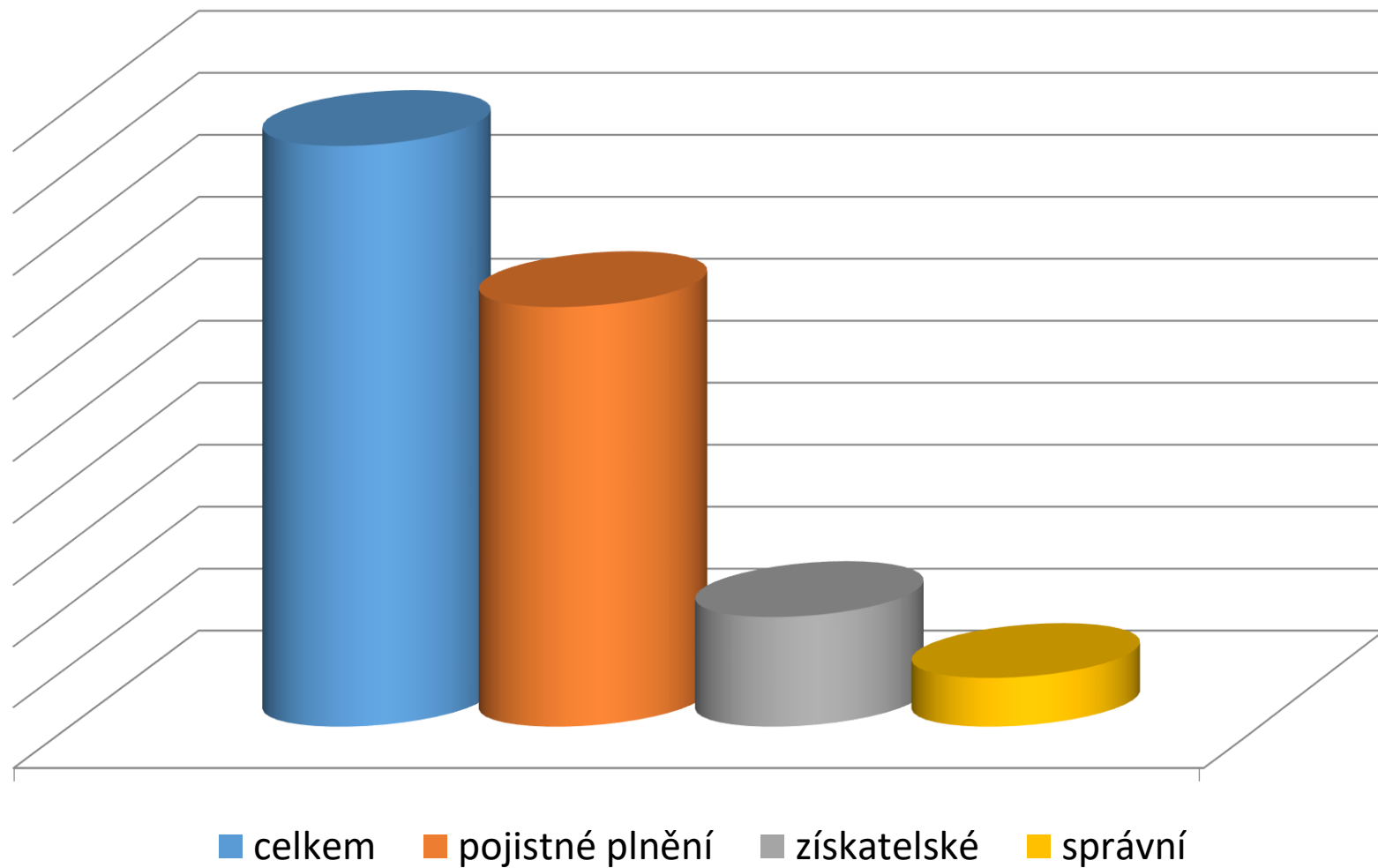
Uplatnění škodového a obnosového pojištění

- Životní pojištění → obnosové pojištění
- Majetkové pojištění → typické škodové pojištění (může být i obnosové – spíš výjimečně)
- Odpovědnostní pojištění → škodové pojištění
- Pojištění finančních ztrát → obnosové i škodové pojištění
- Pojištění právní ochrany → škodové pojištění
- Pojištění úrazu → škodové i obnosové pojištění
- Pojištění nemoci → škodové i obnosové pojištění

Pojistná událost a její likvidace

- Vypořádáním nároku na pojistné plnění se naplňuje služba, kterou si pojištěný koupil
- Pojištěný je povinen při oznámení PU pravdivě a úplně sdělit pojišťovně všechny relevantní informace
- Pojišťovna je povinna bez zbytečného odkladu zahájit šetření ke zjištění své povinnosti plnit
- Řízení o nároku na pojistné plnění je nesporné řízení
 - Pojišťovna vede šetření objektivně v zájmu klienta i ve svém zájmu

Struktura nákladů pojišťovny

Náklady na pojistná plnění a náklady na likvidaci PU

- Jde o klíčový náklad pojišťovny
 - V neživotních pojištění se kalkuluje mezi 40% - 70% předepsaného pojistného
 - V životním pojištění dosahuje vzhledem k podílu na výnosech více než 100% předepsaného pojistného
- Výše nákladů na pojistné plnění je zakotvena v produktech (v pojistných smlouvách, které pojišťovna prodala)
 - Pojišťovny aktivně řídí výši nákladů
 - Splnění závazku za co nejnižší náklad
 - Nesmí však poškodit oprávněný zájem klienta
- Náklady na proces likvidace pojistných událostí vyplývá z podmínek produktu a organizace práce v pojišťovně
 - Pojišťovna aktivně řídí výši nákladů
 - Výkonost (intenzita)
 - Technologická podpora (produktivita)
 - Efektivní dělba práce

Řízení nákladů na pojistná plnění

- Produkt management
 - Rozsah pojištění
 - Výluky z pojištění
 - Definice plnění
- Management LPU
 - Řízení vztahu s klienty
 - Fraud management
 - Řízení partnerů a dodavatelů
 - Řízení výkonnosti likvidátorů
 - Řízení (nastavení) procesu šetření PU
- Management organizace provozu a IT
 - Automatizace procesů

Řízení vztahů s klienty

- Řízení očekávání klientů
 - Procesy a postupy
 - Kdy, co a jak
- Dokumentace příčin a následků PU
 - Přesné informace co je potřeba doložit a prokázat
- Informace o průběhu procesu
 - Co se děje, když se z pohledu klienta nic neděje
- Pravidla pro řešení odchylných názorů klienta
 - Stížnosti a podání
 - Zabránění vstupu advokátů do likvidačního procesu

Fraud management

- Pojistný podvod je „nízkoprahový“ trestný čin (§210 TZ)
- Charakteristiky skutkové podstaty
 - Poskytnutí nesprávných údajů
 - Zatajení údajů
 - Fingování pojistné události
 - Zvětšování rozsahu následků pojistné události
- Příčiny pojistného podvodu
 - Příležitost
 - Vypořádání se s pojišťovnou (hodně jsem platil, mám možnost to získat zpět)
 - Ekonomické příčiny (vidina zisku)

Fraud management

- Řešení při vzniku smlouvy
 - Podmínky pro příjem rizika
 - Karenční doby
 - Povinnosti zprostředkovatelů a klientů při vzniku smlouvy
- Řešení při pojistné události
 - Otázky, které mohou odhalit nepoctivé jednání
 - Rychlost a kvalita prohlídky poškozených věcí
 - Ověřování existence příčiny pojistné události
 - Investigativní šetření

Fraud management

- Systémová řešení (postihují organizovaný pojistný podvod)
 - Interní (páchaný zaměstnanci pojišťoven resp. ve spolupráci s nimi)
 - Externí (páchaný klienty a profesními skupinami)
- Specifické zpracování dat pojišťovny (příklady)
 - Škody vzniklé v prvních 3 měsících po uzavření smlouvy
 - Škody spolupracujících osob
 - Místo plnění (účty)
 - Příčiny vzniku škod ve vztahu na spolupracující skupiny klientů

Řízení partnerů a dodavatelů

- Řízení vztahu s opravami (např. autoservisy)
 - Dohody o užívaných cenících a cenách
 - Dohodnuté slevy pro klienty
- Řízení vztahů s posudkovými lékaři a znalci
 - Vytváření vlastních (kontrolovatelných) sítí
- Řízení vztahů s asistenčními službami
 - Dělbba práce
 - Kontrola nákladů

Řízení výkonnosti likvidační služby

- Likvidace PU je proces, který musí mít pojišťovna pod kontrolou
 - Sledování stavu „spisu“ pojistné události
 - Správná řešení v každém stádiu likvidace PU
- Individuální pracovní výkon je měřitelný
 - Normování
 - Motivace na výkon a kvalitu
- Specializace
 - Externí a interní aktivity
 - Typy pojistných událostí
 - Specializace na stejnorodé PU
 - Např. čelní skla, soudní spory

Řízení procesů při likvidaci PU

- Oznámení PU
 - Zjištění klíčových informací
- Postup procesu likvidace
 - Šetření na místě X likvidace bez prohlídky
 - Náklady na prohlídku X riziko nepravdivého tvrzení
- Kvalita podkladů
 - Důvěra X nedůvěra
 - Náklady na ověření informací X riziko nepravdivý údajů
- Ověřování účinnosti zvolených modelů přístupu
 - Měření nákladů na pojistná plnění x nákladů na proces likvidace PU

Automatizace procesů

- Nahrazování lidské práce automatickými procesy
 - Dostupnost informací
 - Zpracování informací
 - Ověřování kvality a množství likvidačního výkonu
- Aktuálnost a dostupnost informací
 - Pro likvidaci PU
 - Pro poskytnutí informací klientovi
- Tvorba dat
 - Pro následné analýzy
 - Pro rozhodování o uplatňovaných postupech a přístupech

Cíle řízení likvidace PU

Snižování nákladů na
pojistná plnění

Snižování nákladů na
likvidaci PU

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Příjmy pojišťovny – tvorba ceny

Výnosy pojišťovny

- výnosy z pojistného, tj. přijaté pojistné (případně ze zajistného, pokud pojišťovna provozuje aktivní zajištění),
- výnosy z umístění prostředků pojistně technických rezerv, tj. úroky, dividendy, příjmy z pronájmu, příjmy z prodeje cenných papírů a nemovitostí,
- výnosy z provizí, tzn. především z provizí od zajistitelů,
- ostatní výnosy (z jiné než pojišťovací činnosti)
- mimořádné výnosy

Předepsané pojistné a jeho zobrazení ve výsledcích

- Předepsané pojistné se vztahuje k období, na které bylo předepsáno
 - Pojišťovny předepisují zpravidla na období - $\frac{1}{12}$; $\frac{1}{4}$; $\frac{1}{2}$; $\frac{1}{1}$
 - Předepsané pojistné se rozdělí na
 - Zasloužené pojistné (patřící danému účetnímu období)
 - Nezasloužené pojistné (patřící budoucím pojistným obdobím)
 - Na nezasloužené pojistné vytváří pojišťovna rezervu – pojistné budoucích období

Model zobrazení předepsaného pojistného při roční splatnosti

	datum počátku	roční pojistné	předepsané pojistné	zasloužené pojistné	tvorba rezervy na nezasloužené pojistné	budoucí předepsané pojistné
smlouva 1	1.1	12 000 Kč	12 000 Kč	12 000 Kč	0 Kč	0 Kč
smlouva 2	1.2	12 000 Kč	12 000 Kč	11 000 Kč	1 000 Kč	0 Kč
smlouva 3	1.3	12 000 Kč	12 000 Kč	10 000 Kč	2 000 Kč	0 Kč
smlouva 4	1.4	12 000 Kč	12 000 Kč	9 000 Kč	3 000 Kč	0 Kč
smlouva 5	1.5	12 000 Kč	12 000 Kč	8 000 Kč	4 000 Kč	0 Kč
smlouva 6	1.6	12 000 Kč	12 000 Kč	7 000 Kč	5 000 Kč	0 Kč
smlouva 7	1.7	12 000 Kč	12 000 Kč	6 000 Kč	6 000 Kč	0 Kč
smlouva 8	1.8	12 000 Kč	12 000 Kč	5 000 Kč	7 000 Kč	0 Kč
smlouva 9	1.9	12 000 Kč	12 000 Kč	4 000 Kč	8 000 Kč	0 Kč
smlouva 10	1.10	12 000 Kč	12 000 Kč	3 000 Kč	9 000 Kč	0 Kč
smlouva 11	1.11	12 000 Kč	12 000 Kč	2 000 Kč	10 000 Kč	0 Kč
smlouva 12	1.12	12 000 Kč	12 000 Kč	1 000 Kč	11 000 Kč	0 Kč
pojistné upisovacího ročníku		144 000 Kč				
předepsané pojistné účetního roku			144 000 Kč			
zasloužené pojistné účetního roku				78 000 Kč		
stav rezervy na nezasloužené pojistné					66 000 Kč	
očekávané předepsané pojistné budoucího roku						0 Kč

Model zobrazení předepsaného pojistného při pololetní splatnosti

	datum počátku	roční pojistné	předepsané pojistné	zasloužené pojistné	tvorba rezervy na nezasloužené pojistné	budoucí předepsané pojistné
smlouva 1	1.1	12 000 Kč	12 000 Kč	12 000 Kč	0 Kč	0 Kč
smlouva 2	1.2	12 000 Kč	12 000 Kč	11 000 Kč	1 000 Kč	0 Kč
smlouva 3	1.3	12 000 Kč	12 000 Kč	10 000 Kč	2 000 Kč	0 Kč
smlouva 4	1.4	12 000 Kč	12 000 Kč	9 000 Kč	3 000 Kč	0 Kč
smlouva 5	1.5	12 000 Kč	12 000 Kč	8 000 Kč	4 000 Kč	0 Kč
smlouva 6	1.6	12 000 Kč	12 000 Kč	7 000 Kč	5 000 Kč	0 Kč
smlouva 7	1.7	12 000 Kč	6 000 Kč	6 000 Kč	0 Kč	6 000 Kč
smlouva 8	1.8	12 000 Kč	6 000 Kč	5 000 Kč	1 000 Kč	6 000 Kč
smlouva 9	1.9	12 000 Kč	6 000 Kč	4 000 Kč	2 000 Kč	6 000 Kč
smlouva 10	1.10	12 000 Kč	6 000 Kč	3 000 Kč	3 000 Kč	6 000 Kč
smlouva 11	1.11	12 000 Kč	6 000 Kč	2 000 Kč	4 000 Kč	6 000 Kč
smlouva 12	1.12	12 000 Kč	6 000 Kč	1 000 Kč	5 000 Kč	6 000 Kč
pojistné upisovacího ročníku		144 000 Kč				
předepsané pojistné účetního roku			108 000 Kč			
zasloužené pojistné účetního roku				78 000 Kč		
stav rezervy na nezasloužené pojistné					30 000 Kč	
očekávané předepsané pojistné budoucího roku						36 000 Kč

Model zobrazení předepsaného pojistného při čtvrtletní splatnosti

	datum počátku	roční pojistné	předepsané pojistné	zasloužené pojistné	tvorba rezervy na nezasloužené pojistné	budoucí předepsané pojistné
smlouva 1	1.1	12 000 Kč	12 000 Kč	12 000 Kč	0 Kč	0 Kč
smlouva 2	1.2	12 000 Kč	12 000 Kč	11 000 Kč	1 000 Kč	0 Kč
smlouva 3	1.3	12 000 Kč	12 000 Kč	10 000 Kč	2 000 Kč	0 Kč
smlouva 4	1.4	12 000 Kč	9 000 Kč	9 000 Kč	0 Kč	3 000 Kč
smlouva 5	1.5	12 000 Kč	9 000 Kč	8 000 Kč	1 000 Kč	3 000 Kč
smlouva 6	1.6	12 000 Kč	9 000 Kč	7 000 Kč	2 000 Kč	3 000 Kč
smlouva 7	1.7	12 000 Kč	6 000 Kč	6 000 Kč	0 Kč	6 000 Kč
smlouva 8	1.8	12 000 Kč	6 000 Kč	5 000 Kč	1 000 Kč	6 000 Kč
smlouva 9	1.9	12 000 Kč	6 000 Kč	4 000 Kč	2 000 Kč	6 000 Kč
smlouva 10	1.10	12 000 Kč	3 000 Kč	3 000 Kč	0 Kč	9 000 Kč
smlouva 11	1.11	12 000 Kč	3 000 Kč	2 000 Kč	1 000 Kč	9 000 Kč
smlouva 12	1.12	12 000 Kč	3 000 Kč	1 000 Kč	2 000 Kč	9 000 Kč
pojistné upisovacího ročníku		144 000 Kč				
předepsané pojistné účetního roku			90 000 Kč			
zasloužené pojistné účetního roku				78 000 Kč		
stav rezervy na nezasloužené pojistné					12 000 Kč	
očekávané předepsané pojistné budoucího roku						54 000 Kč

Model zobrazení předepsaného pojistného při měsíční splatnosti

	datum počátku	roční pojistné	předepsané pojistné	zasloužené pojistné	tvorba rezervy na nezasloužené pojistné	budoucí předepsané pojistné
smlouva 1	1.1	12 000 Kč	12 000 Kč	12 000 Kč	0 Kč	0 Kč
smlouva 2	1.2	12 000 Kč	11 000 Kč	11 000 Kč	0 Kč	1 000 Kč
smlouva 3	1.3	12 000 Kč	10 000 Kč	10 000 Kč	0 Kč	2 000 Kč
smlouva 4	1.4	12 000 Kč	9 000 Kč	9 000 Kč	0 Kč	3 000 Kč
smlouva 5	1.5	12 000 Kč	8 000 Kč	8 000 Kč	0 Kč	4 000 Kč
smlouva 6	1.6	12 000 Kč	7 000 Kč	7 000 Kč	0 Kč	5 000 Kč
smlouva 7	1.7	12 000 Kč	6 000 Kč	6 000 Kč	0 Kč	6 000 Kč
smlouva 8	1.8	12 000 Kč	5 000 Kč	5 000 Kč	0 Kč	7 000 Kč
smlouva 9	1.9	12 000 Kč	4 000 Kč	4 000 Kč	0 Kč	8 000 Kč
smlouva 10	1.10	12 000 Kč	3 000 Kč	3 000 Kč	0 Kč	9 000 Kč
smlouva 11	1.11	12 000 Kč	2 000 Kč	2 000 Kč	0 Kč	10 000 Kč
smlouva 12	1.12	12 000 Kč	1 000 Kč	1 000 Kč	0 Kč	11 000 Kč
pojistné upisovacího ročníku		144 000 Kč				
předepsané pojistné účetního roku			78 000 Kč			
zasloužené pojistné účetního roku				78 000 Kč		
stav rezervy na nezasloužené pojistné					0 Kč	
očekávané předepsané pojistné budoucího roku						66 000 Kč

Zobrazení výsledků v účetnictví

roční splatnost pojistného	rok 1	rok 2
předepsané pojistné	144 000 Kč	0 Kč
tvorba rezervy na pojistné budoucích období	66 000 Kč	0 Kč
použití rezervy budoucích období	0 Kč	66 000 Kč
zasloužené pojistné	78 000 Kč	66 000 Kč
pololetní splatnost pojistného	rok 1	rok 2
předepsané pojistné	108 000 Kč	36 000 Kč
tvorba rezervy na pojistné budoucích období	30 000 Kč	0 Kč
použití rezervy budoucích období	0 Kč	30 000 Kč
zasloužené pojistné	78 000 Kč	66 000 Kč
čtvrtletní splatnost pojistného	rok 1	rok 2
předepsané pojistné	90 000 Kč	54 000 Kč
tvorba rezervy na pojistné budoucích období	12 000 Kč	0 Kč
použití rezervy budoucích období	0 Kč	12 000 Kč
zasloužené pojistné	78 000 Kč	66 000 Kč
měsíční splatnost pojistného	rok 1	rok 2
předepsané pojistné	78 000 Kč	66 000 Kč
tvorba rezervy na pojistné budoucích období	0 Kč	0 Kč
použití rezervy budoucích období	0 Kč	0 Kč
zasloužené pojistné	78 000 Kč	66 000 Kč

Zdroj: autor

Shrnutí poznámek k předepsanému pojistnému

	1/1	1/2	1/4	1/12
pojistné upisovacího ročníhu	144 000 Kč	144 000 Kč	144 000 Kč	144 000 Kč
předepsané pojistné	144 000 Kč	108 000 Kč	90 000 Kč	78 000 Kč
zasloužené pojistné	78 000 Kč	78 000 Kč	78 000 Kč	78 000 Kč
tvorba rezervy budoucích období	66 000 Kč	30 000 Kč	12 000 Kč	0 Kč
očekávané PP v budoucím období	0 Kč	36 000 Kč	54 000 Kč	66 000 Kč

Zdroj: autor

Zobrazení předepsaného pojistného v účetnictví

- Výkaz zisku a ztrát (výsledovka)
 - Předepsané pojistné
 - Tvorba rezervy
 - Užití rezervy
 - Zasloužené pojistné
- Rozvaha
 - Stav rezervy na pojistné budoucích období k počátku účetního období (1.1.)
 - Stav rezervy na pojistné budoucích období ke konci účetního období (31.12)

Matematicko statistické předpoklady

- Riziko
 - Pravděpodobnost vzniku škody (pojistné události)
 - Četnost pojistných událostí
 - Výše vzniklé (možné) škody
 - Pravděpodobnost rozdělení pojistných plnění podle výše
- Alokovaný kapitál pojišťovny pro dané odvětví
- Rating (stanovená míra solventnosti)
- Náklady pojišťovny
 - Ziskatelské náklady a náklady správní režie
- Četnost stejnorodých rizik v kmeni pojišťovny

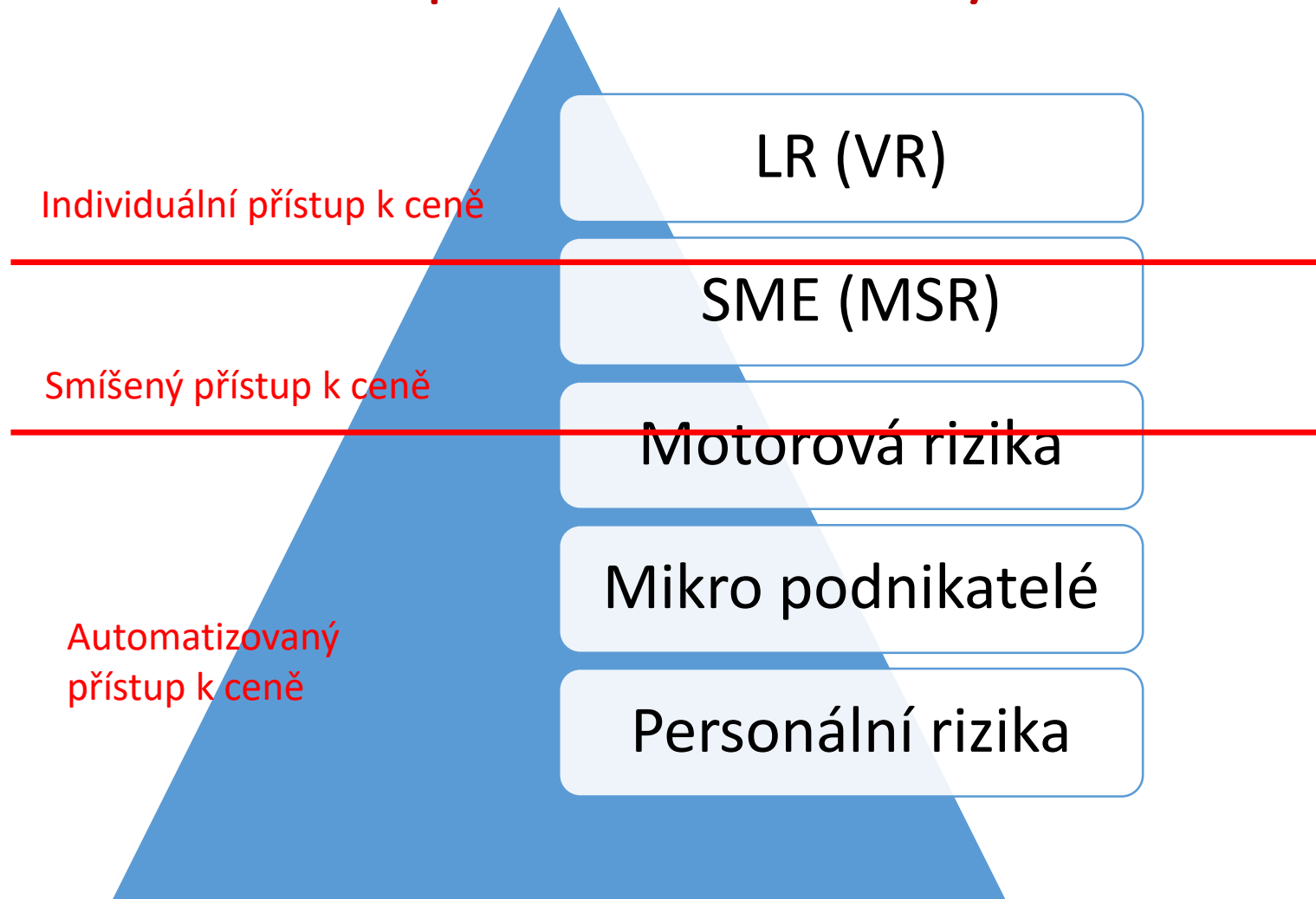
Obchodně technické předpoklady

- Výše kapacity pojistného trhu (dostatečný kapitál pro převzetí daného rizika)
 - Schopnost absorbovat riziko
 - Kapacita pojistitele
 - Zajistný program pojistitele
- Zájem pojistného trhu o daný typ rizika
 - Ochota absorbovat riziko
 - Strategie přístupu k riziku pojistitele
- Rozdělení rizik a jejich nositelů do stejnorodých skupin
 - Segmentace rizika (podle četnosti PU a pravděpodobnosti rozdělení pojistných plnění)
 - Podle rizikových předpokladů nositele rizika

Matematické modely a jejich vliv na cenu v neživotním pojištění

- V souvislosti s prohlubující se segmentací a rozvojem matematické vědy v oblasti aplikovaných úloh se role pojistné matematiky zvyšuje
 - Nároky na množství a kvalitu dat
 - Nároky na rozhodovací procesy v průběhu matematické modelace
 - Nároky na řízení rizik plynoucích z použití konkrétního modelu
- Význam matematické modelace je neoddiskutovatelný
 - Je základním nástrojem segmentace
- Řízení pouze podle modelu není dost dobře možné
 - Je třeba řídit riziko toho kterého modelu

Přístup ke stanovení ceny

Zdroj: autor

Stanovení ceny

- Prodávající prodává za účelem dosažení zisku
- Kupující kupuje za účelem uspokojení své potřeby
- Pojištění se realizuje na trhu, který určují kupující
 - Existuje převis nabídky nad poptávkou
 - Prodávající prodá jen tehdy, když si kupující koupí
- To neplatí pro určitá atypická (nadměrná) rizika nebo rizika s nestandardními (standardně nepojistitelnými) parametry
 - Cenu zpravidla určuje zajistný trh

Co si kupující kupuje

- Pojištění
 - Právo na pojistné plnění v případě pojistné události
- Značku
 - Hodnoty, které jsou spojeny s konkrétní značkou (např. luxus, spolehlivost, rychlost, solventnost, tradice atd.)
- Službu
 - Vnímanou podle předcházející zkušenosti
 - Předpokládanou k dané značce
 - Prezentovanou prostřednictvím marketinkového mixu

Obchodní přístup k ceně pojištění

- Vyhledávání klientů s menší než průměrnou mírou rizika
 - Segmentace podle věku, bydliště, místa pojištění, stavební konstrukce atd.
- Vyhledávání klientů s malou citlivostí na cenu (cenový rozdíl)
 - Sociální status, příjmová kategorie
- Vyhledávání skupin klientů sdílejících stejné hodnoty
 - Komunikace hodnotové nabídky
 - Vyzdvižení vlastností produktu, služby či společnosti, které ovlivňují spotřebitelské chování dané skupiny klientů (sleva, akce, soutěž, rychlost likvidace, korektní přístup atd.)

Cíle cenové politiky

- Dosažení očekávaných tržeb (předepsaného pojistného)
 - Získání dostatečného počtu klientů (pojistných smluv daného produktu)
 - Docílení průměrné ceny
 - Řízení obchodních akcí, slevové politiky
- Dosažení očekávaného zisku
 - Řízení fixních nákladů
 - Řízení ziskatelských nákladů

Nový prodej

- Sazebník pojišťovny
 - Stanovuje cenu pro jednotlivé kategorie
 - Podle předmětu pojištění a jeho rizika
 - Podle rizikovosti klienta
 - atd.
 - Cena pojištění se vypočítává z tarifotvorných parametrů
 - Informace o nich získává pojišťovna z dotazníku
- Slevy
 - Standardizované
 - Propojištěnost, způsob uzavření smlouvy, způsob placení
 - Individuální
 - Vázané na rozhodnutí v rámci prodeje
- Obchodní akce
 - Snížení ceny na určité období

Princip pojištění:

- při
 - průměrném pojistném 3.930,- Kč
 - vzniku velké škody ve výši 20 mil. Kč
 - nákladech 30%
 - 18% obchodní náklady
 - 12% provozní náklady

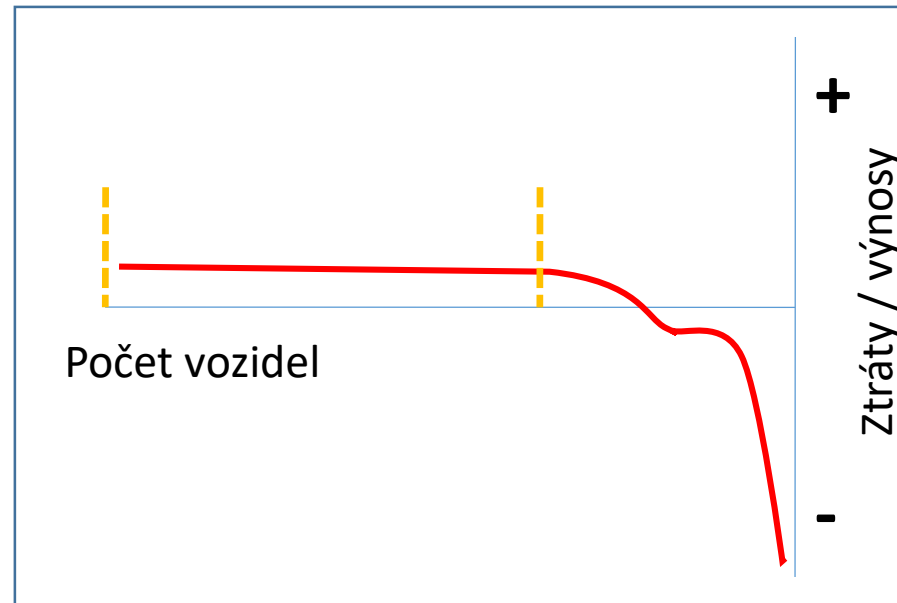
... dalších 2.269 klientů nesmí způsobit žádnou škodu?

Cenový přístup – segmentace podle rizika

- Spravedlivá cena?

$$\frac{\text{NPP+SR+ON+ZM}}{\text{Počet MV}}$$

- Výběr méně rizikových klientů
- Snižování ceny pojistného za účelem získání nerizikových
- Malá schopnost adekvátně zdražovat škodovými klientům

Zdroj: autor

Bonusový systém a segmentace 1/2

- Bonusový systém snižuje marži na levé straně rizikové křivky
- Nepoužívání malusového systému (malusová turistika) neumožňuje snížit ztráty na pravé straně křivky
- Bonusový systém je vázán na vozidlo, nikoliv na riziko jeho řidiče
- Bonus se může stát nástrojem obchodních slev a tím narušit důvěru mezi pojistiteli (viz Slovensko)

Bonusový systém a segmentace 2/2

- Segmentace pracuje s rizikem řidiče
- Nestejnorodost segmentačních kritérií dává prostor klientům nalézt nejvýhodnější segment u libovolného pojistitele (segmentační turistika)
- Segmentace může vytvářet statisticky nevyhodnotitelné soubory

Rizika nízké ceny

- Podhodnocování rezerv na dlouhodobé závazky plynoucí ze škod na zdraví
- Zvýšení aktivity při vymáhání nároků na náhradu souvisejících škod

X

- Obstrukce při vyřizování oprávněných nároků poškozených
- Zneužívání nadřazeného postavení nad individuálním klientem

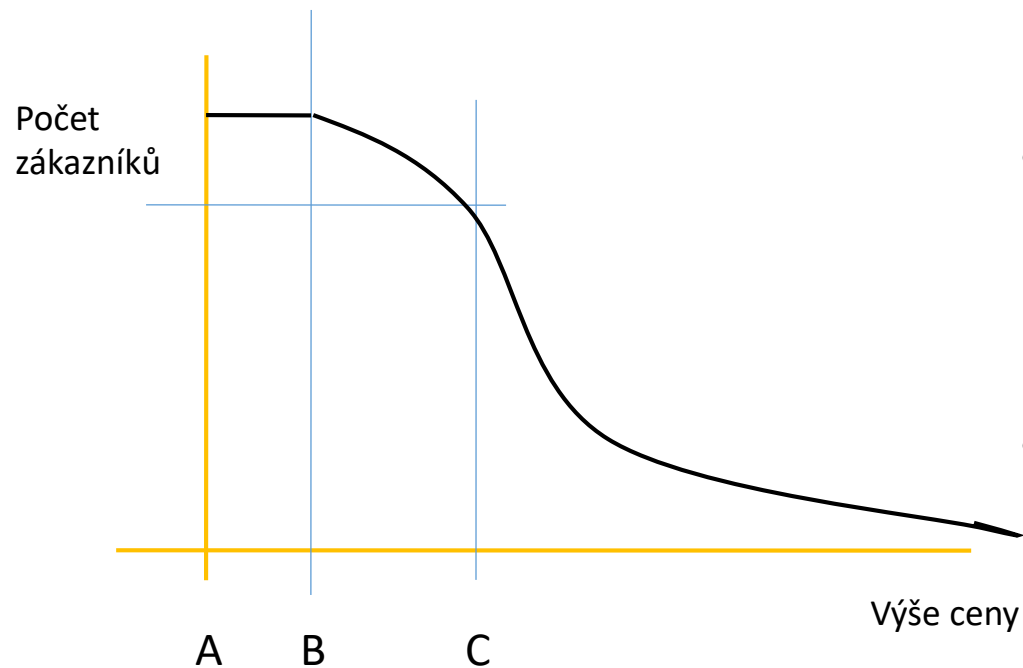
=

- Snížení ziskovosti pojišťoven
- Zhoršení kvality jejich služeb

Kompenzace cenového poklesu

- Řízení nákladů na pojistná plnění
 - Systematický boj proti pojistnému podvodu
 - Řízení vztahů s autoopravnami a systémová kontrola nákladů na opravu
- Řízení nákladů na provoz pojištění a likvidaci PU
 - Automatizace procesů
 - Jednotný proces ve vztahu k zákazníkům
 - Zvyšování produktivity práce v BO pojišťoven
- Práce s klientskou základnou a soustředění se na ziskové spektrum zákazníků

Cenová senzitivita

Zdroj: autor

- Rozpětí A – B
 - akceptovatelný cenový rozdíl
 - pro zákazníky nevýznamné
 - pro pojišťovnu znamená zisk
- Rozpětí B – C
 - Cenově senzitivní zákazníci odcházejí
 - Pojišťovna zvyšuje/ udržuje zisk
- Za bodem C pojišťovna realizuje ztrátu

Cenová senzitivita - pokr.

- Rozdílná mezi jednotlivými zákaznickými segmenty
 - Neplatí ale, že bohatí nejsou cenově senzitivní
- Rozdílná mezi produkty
 - Komoditní produkty jsou více cenově senzitivní
 - Individualizace nabídky dává prostor k potlačení cenové senzibilitě
- Cenovou senzitivitu ovlivňuje marketinková komunikace a přesvědčivost hodnotové nabídky

Řízení cenové politiky

- Plán společnosti
 - Predikuje výnosy, náklady a zisk společnosti
 - Umožňuje modelovat scénáře cenové politiky a predikovat jejich dopady do výsledků společnosti
- Controlling ve společnosti
 - Sledování reálných výsledků společnosti
 - Vyhodnocování reálných dopadů cenové politiky do výsledků společnosti
- Měření spotřebitelského chování
 - Sledování a predikce nákupního chování zákazníků
 - Měření loajality zákazníků
- Na základě výsledků dochází ke korekci cenové politiky společnosti

Řízení cenové politiky – pokr.

- Statistika a pojistná matematika jsou nezbytné
- Znalost zákaznického chování je podstatný
- Cíle společnosti jsou určující pro využití jednotlivých nástrojů

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Rizika v činnosti komerční pojišťovny

Rizika v činnosti pojišťovny

- pojistně-technické riziko
- tržní riziko
- kreditní riziko
- riziko likvidity
- operační riziko

Pojistně-technické riziko

= možnost vzniku odchylky (záporné nebo kladné) mezi skutečnou a kalkulovanou výší pojistných plnění a ostatních výdajů pojišťovny.

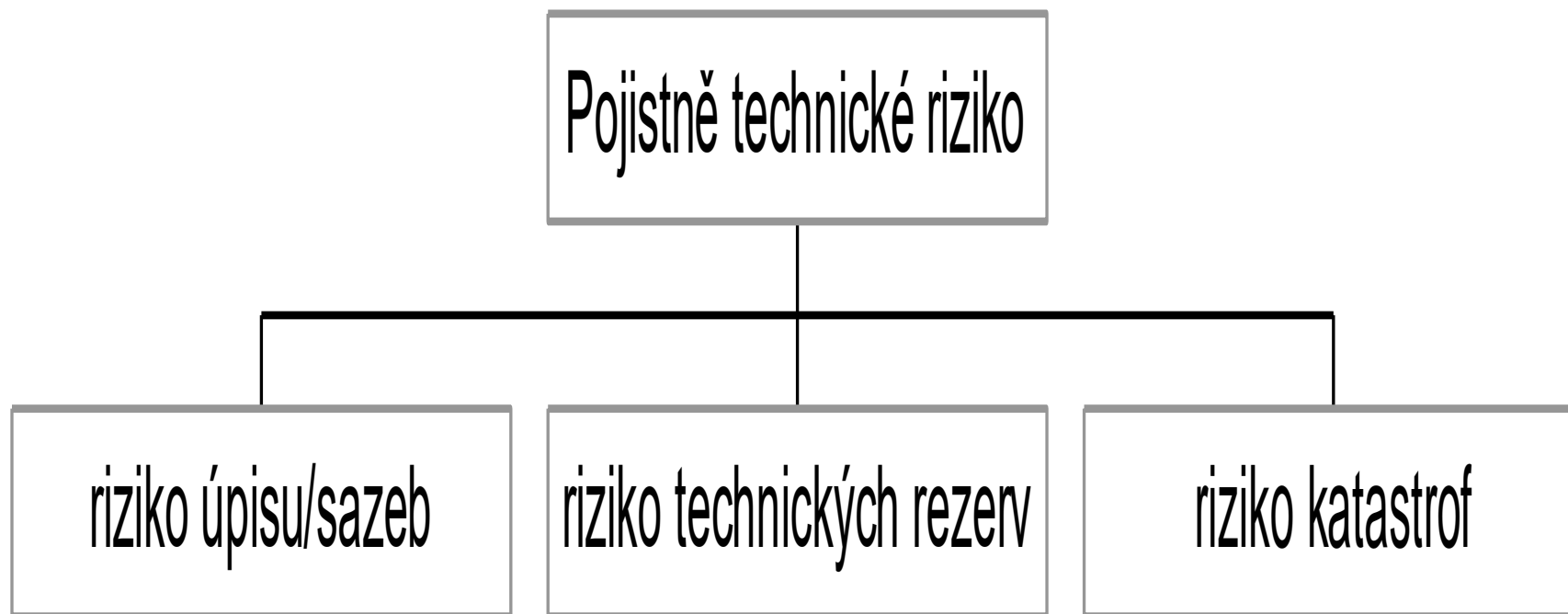
Nejistota spojená s budoucím objemem pojistného plnění a nedostatečnou výší rezerv

Realizací pojistně technického rizika může vzniknout kladná odchylka, tj. technický zisk, nebo záporná odchylka, tj. technická ztráta.

Druhy pojistně-technického rizika

1. Náhodné pojistně technické riziko
 - Normální náhodné riziko
 - Katastrofální náhodné riziko
2. Riziko změn
3. Riziko omylu

Pojistně technické riziko

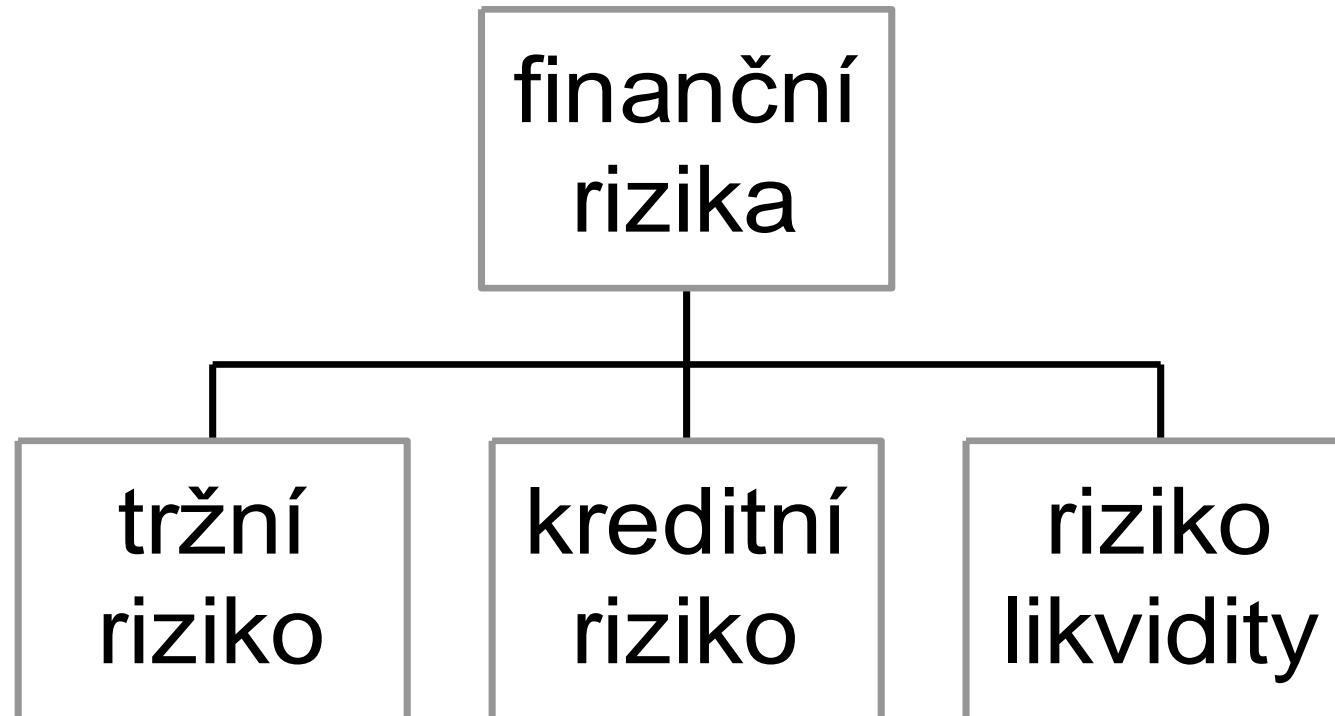

Zdroj: autor

Reakce pojišťovny na existenci pojistně-technického rizika

- využití dokonalejších pojistně matematických modelů a využívání některých pojistně technických nástrojů v kalkulaci pojistného
- vyrovnávání rizik rozložením
- diverzifikace rizik
- tvorba výkyvových rezerv
- dělení rizika: zajištění, soupojištění, pooly

Finanční rizika

Zdroj: autor

Tržní riziko

- Možné ztráty v souvislosti s vývojem v ekonomice (inflace), změnou cen instrumentů finančního trhu
- Nejistota spojená s vývojem kursů, cen, úrokových měr
- U pojišťoven riziko nedůvěry v pojišťovnu, malý počet pojištěných
- Tržní riziko: úrokové, akciové, nemovitostní, měnové, koncentrační, riziko kreditních spreadů

Kreditní riziko

Riziko, že protistrana nesplní své finanční závazky

- Riziko v souvislosti s investováním technických rezerv
- Riziko ze zajištění

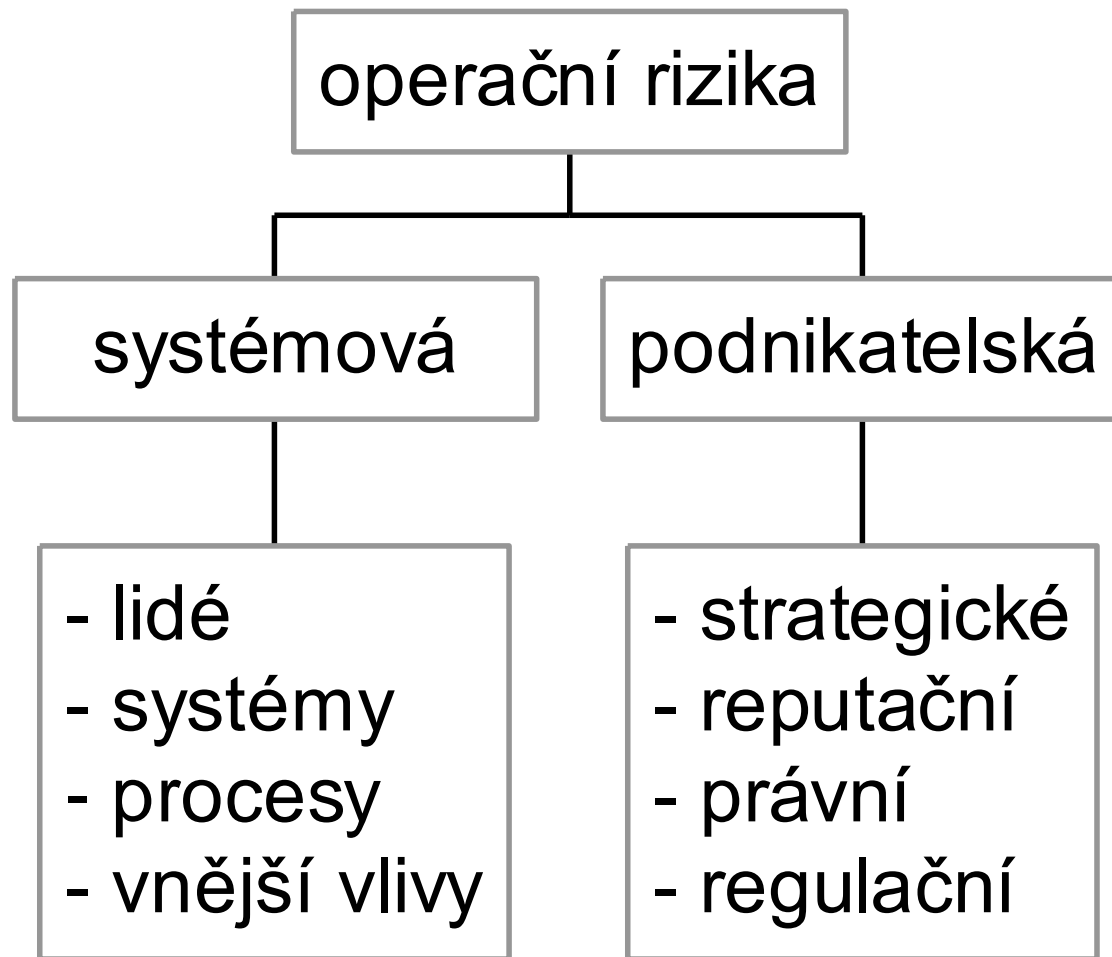
Riziko likvidity

- možnost vzniku ztráty v případě, že pojišťovna není schopna uhradit své závazky v okamžiku, kdy je má uhradit
- riziko vysokých nákladů likvidity v daném čase (musí přeměnit nelikvidní aktiva na likvidní, obstarat likvidní prostředky na výplatu pojistných plnění, ztráty z nedůvěry ze strany zákazníků při prodlení při výplatách pojistného plnění)

Operační riziko

- Možnost vzniku ztráty v důsledku nedostatků nebo selhání interních procesů, systému nebo možnost ztráty v důsledku externích vlivů, zahrnuje:
 - Provozní a transakční riziko
 - Riziko systému
 - Riziko právního prostředí
 - Riziko obchodních vztahů
 - Riziko reputace

Operační riziko

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Zajištění

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Zajištění Významný nástroj omezení rizika komerční pojišťovny

Význam zajištění

- Omezení rizika
 - Pojistitel přenáší vymezenou část svých možných budoucích závazků na jiného (na zajišťovnu)
 - Za přenos rizika platí zajistné
- Rozšíření obchodních možností
 - Pojistitel díky zajištění může přebírat ta rizika, na které mu nestačí vlastní kapacita (kapitál)
- Stabilizace hospodářského výsledku
 - Vyrovnání následků z nahodilých událostí

Druhy zajištění

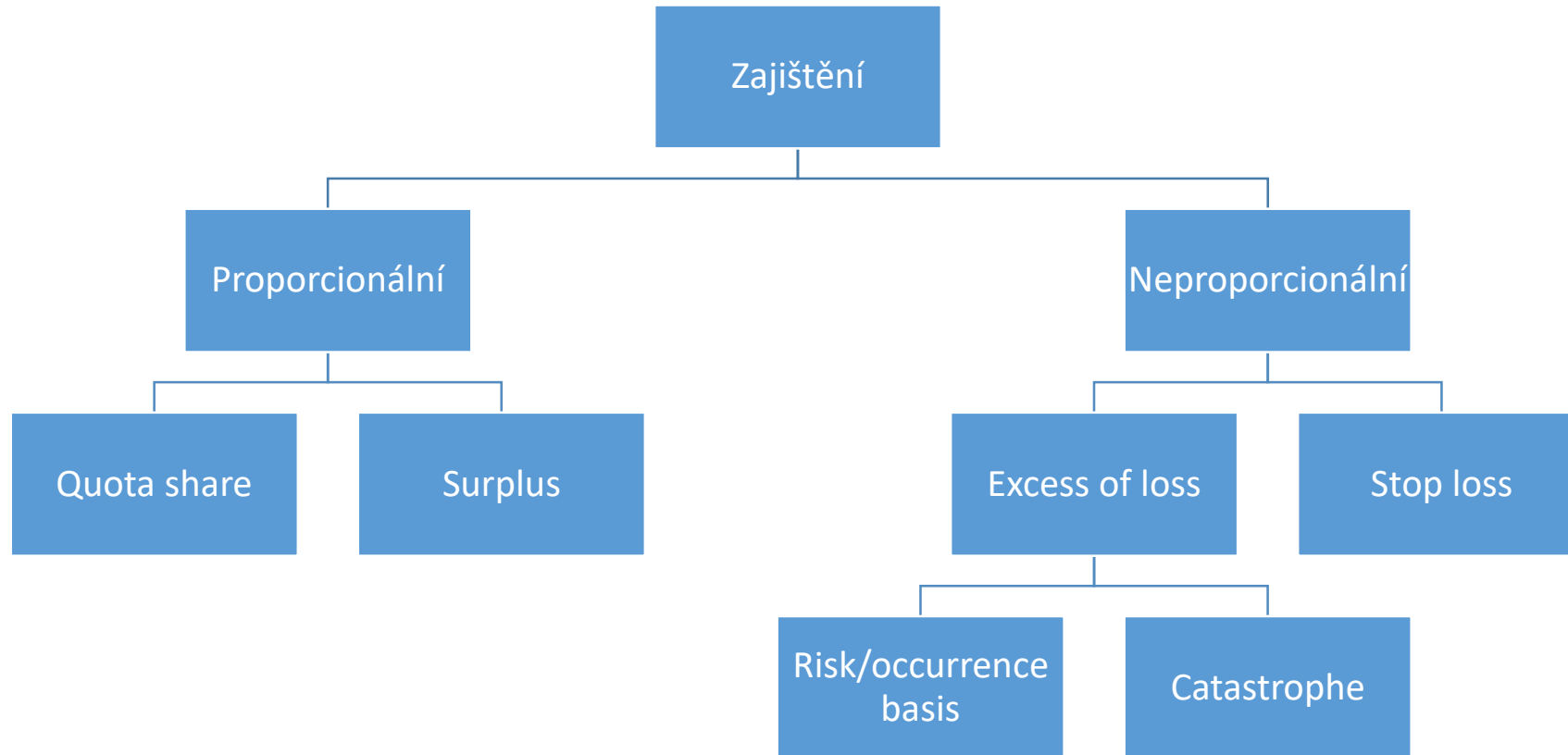
- Proporcionální
 - Na zajistitele se přenáší definovaná část pojistné smlouvy
 - Zajistitel sdílí osud s pojistitelem na pojistném plnění
- Neproporcionální
 - Pojistitel přenáší na zajistitele definovaný závazek z pojistné události
 - Zajistitel stanovuje cenu za převzetí tohoto závazku

Formy zajištění

- Aktivní
 - Přebírá riziko
- Pasivní
 - Předává riziko

- Obligatorní
 - Uzavřená zajistná smlouva stanovuje parametry
 - Pojistných smluv, kterých se týká
 - Pojistných událostí, kterých se týká
- Fakultativní
 - Uzavírá se individuálně pro konkrétní pojistnou smlouvu

Druhy zajištění

Proporcionální zajištění

- Quota share
 - Je stanoven podíl ně pojistném (ten odvádí pojistitele jako zajistné)
 - Stejný podílem se zajistitel podílí na pojistném plnění
- Surplus (excedentní zajištění)
 - Je stanovena částka nad kterou zajistitel přebírá pojištění
 - Riziko z pojistných smluv do této částky nese pojistitel
 - Riziko ze smluv přesahujících tuto částku se dělí poměrem
- Kombinace Quota share a surplus
 - Oba typy lze kombinovat
- Zajistitel platí provizi za předaný obchod

Neproporcionální zajištění

- Exces of loss
 - Zajištění se týká nastalých pojistných událostí
 - Horní hranice je omezena limitem
 - Pojistitel stanovuje prioritu (maximální výše vlastního závazku)
 - Při škodách překračující prioritu nastupuje plnění zajistitele
 - Lze sjednávat po vrstvách
 - Lze sjednávat pro jednu nebo více událostí ze stejné příčiny
 - Cena zajištění nemá přímou vazbu na pojistné, které získává pojistitel

Neproporcionální zajištění

- Katastrofické zajištění - Cat XL
 - Vztahuje se na události, které jsou definovány jako katastrofa
 - Je stanovena priorita
 - Je stanovena horní hranice (mohou být stanoveny vrstvy)
 - Je stanoveno období
 - Je sjednávána dohoda o reinstatementu
 - Cena je stanovena pro jednotlivé vrstvy (zpravidla jako podíl na pojistném při stanovení minimálního pojistného)
 - Plnění se poskytuje při překročení priority

Neproporcionální zajištění

- Stop loss
 - Kryje riziko negativního škodní poměru
 - Sjednává se na roční bázi
 - Sjednává se dolní a horní hranice
 - Např. dolní hranice činí 120% a horní hranice 300%
- Využívá se u odvětví s vysokou mírou volatility
 - Např. pojištění plodin

Klauzule v zajistných smlouvách

- Zajistné smlouvy pracují s ustálenými texty
 - Pohledávky
 - Rozsah
 - Výluky
 - Informace
 - Inflace
- Je nezbytné aby pojistné smlouvy (pojistné podmínky) byly v souladu se zajistnými smlouvami
- Je nezbytné, aby provozní systém uměl obsluhovat i povinnosti směřující k zajištění

Účtování v zajištění

- Pro každou zajistnou smlouvu se účtují výnosy a náklady odděleně
 - Pozor – smlouva může být uzavřena
 - na pojistné smlouvy sjednané v daném roce
 - Jde fakticky o účtování na principu upisovacího ročníku
 - Na předepsané pojistné v účetním roce
 - Zajištění kopíruje účetnictví pojišťovny
- Zajistiteli se postupuje
 - Podíl na předepsaném pojistném
 - Podíl na technických rezervách
- Postoupené zajistné je nákladem pojišťovny
- Postoupené pojistné plnění je výnosem pojišťovny (snižuje náklady na pojistné plnění)

Vypořádání technických rezerv – uzavření zajistné smlouvy

- Zajistitelé mají zájem ukončit zajistný vztah po uplynutí určité doby
 - Chtějí odstranit nejistotu plynoucí z dlouhodobých závazků
- Pojistitelé mají zájem na ukončení zajistného vztahu po určité době
 - Chtějí odstranit nejistotu plynoucí z běžící inflační klausule
- Komutace
 - Dohoda zajistitele s pojistitelem o vypořádání vzájemných závazků ze zajištění
 - Zajistitel vyplatí dohodnutou sumu (rezervu, kterou drží na závazky pojistitele) a zároveň se pojistitel zřekne případných dalších nároků na plnění ze zajištění

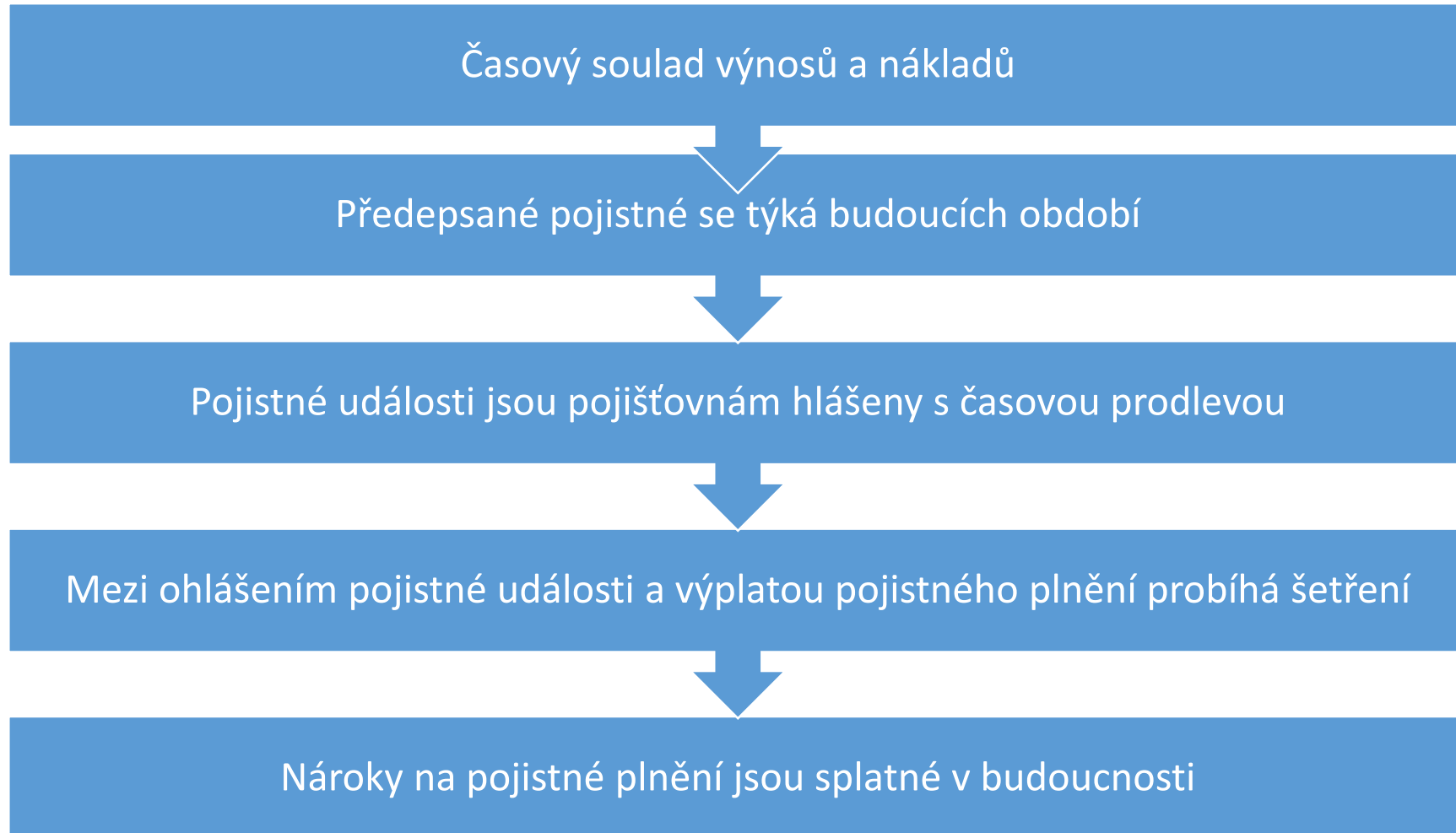

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Role technických rezerv v hospodaření pojišťovny

Proč vytvářejí pojišťovny technické rezervy

Přístupy k tvorbě rezerv

- Individuální přístup
 - Rezerva se vytváří na každou jednotlivou pojistnou smlouvu (pojistnou událost)
- Matematicko – statistický přístup
 - Rezerva se vytváří na základě výpočtu z dat pojišťovny
- Kvalifikovaný odhad
 - Nemá-li pojišťovna dostatek dat stanovuje rezervu odhadem
- Pojišťovny jsou povinny zachovávat princip obezřetnosti

Rezerva na nezasloužené pojistné

- Předepsané pojistné
 - Jde o pojistné, na které vznikl pojišťovně nárok
- Zasloužené pojistné
 - Jde o pojistné, které se vztahuje k danému období (pojišťovna kryje riziko)
- Rezerva pojistného budoucích období
 - Prostřednictvím rezervy se přesouvá do období, ve kterém pojišťovna nese riziko
- Tvorba rezervy
 - Z předepsaného pojistného se ta jeho část, která se vztahuje k riziku v budoucích období přesouvá do rezervy
- Čerpání rezervy
 - V minulosti předepsané pojistné, které se týká současného pojistného období se převede do zaslouženého pojistného

Rezerva na životní pojištění

- Vypočítává se podle jednotlivých smluv životních pojištění
 - Je určena ke krytí budoucích závazků ze životních pojištění
 - Při výpočtu se používá stejných statistických dat a téže úrokové míry, jichž bylo použito při výpočtu sazeb pojistného
- Rezerva pojistného životních pojištění představuje
 - Hodnoty závazků pojišťovny vypočtené pojistně matematickými metodami
 - Již přiznané podílů na zisku (podílů na přebytcích pojistného)
 - Rezervu na náklady spojených se správou pojištění a to po odpočtu hodnoty budoucího pojistného.
- Záporné hodnoty rezerv pojistného jednotlivých životních pojištění vznikající v důsledku použití pojistně matematické metody se nahradí nulovými hodnotami

Rezerva na pojistné plnění nevyřízených pojistných událostí

- na škody vzniklé, ale neohlášené

- Pojišťovna má nejistotu, která spočívá v tom, že pojištění oznamují pojistné události s časovou prodlevou
- Právo na plnění z pojištění se promlčuje za 3 resp. 10 let
- Promlčecí doba začíná běžet rok po pojistné události
- Rezerva, která kryje závazky z neohlášených škod se vypočítává matematickými metodami
- Výše rezervy je závislá zejména na
 - Skladbě portfolia produktů
 - Výši možných škod
 - Chování klientů pojišťovny v minulosti

Rezerva na pojistné plnění nevyřízených pojistných událostí – škody vzniklé, ohlášené, ale nezaplacené

- Vytváří se pro každou jednu pojistnou událost kvalifikovaným odhadem
- Vytvoření rezervy je pro pojišťovnu nákladem na pojistné plnění
- Poskytnutí pojistného plnění jde na vrub vytvořené rezervy
- Správnost tvorby rezerv se kontroluje prostřednictvím „Run off analýzy, kdy se poměruje vytvořená rezerva v rozhodném (účetním) období se skutečně vyplaceným pojistným plněním

Další druhy pojistně technických rezerv

- Rezerva na prémie a slevy
- Rezerva životních pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník
- Rezerva na splnění závazků z použité technické úrokové míry
- Rezerva pojistného neživotních pojištění
- Vyrovnávací rezerva
- Rezerva na splnění závazků z ručení za závazky České kanceláře pojistitelů podle zvláštního právního předpisu
- Jiné rezervy

Rezerva na nezasloužené pojistné

- Pojistná smlouva – pojištění nemovitosti
 - Počátek pojištění 1. 9. 2012
 - Roční pojistné 24.000,- Kč
 - Pojistná doba na dobu neurčitou
 - Pojistné období 3 měsíce (1/4)
 - Pojistník smlouvu vypověděl / pojišťovně doručeno 10. 8 2015
- Zapište jak se pojistná smlouva zobrazila v účetnictví pojišťovny

	2012	2013	2014	2015	2016
Předepsané pojistné					
Zasloužené pojistné					
Stav rezervy na nezasloužené pojistné					

Rezerva na nezasloužené pojistné

- Pojistná smlouva – pojištění nemovitosti
 - Počátek pojištění 1. 9. 2012
 - Roční pojistné 24.000,- Kč
 - Pojistná doba na dobu neurčitou
 - Pojistné období 3 měsíce (1/4)
 - Pojistník smlouvu vypověděl / pojišťovně doručeno 10. 8. 2015
- Zapište jak se pojistná smlouva zobrazila v účetnictví pojišťovny

Výsledovka / rozvaha k 31. 12.	2012	2013	2014	2015	2016
Předepsané pojistné	12.000	24.000	24.000	18.000	0
Zasloužené pojistné	8.000	24.000	24.000	22.000	0
Stav rezervy na nezasloužené pojistné	4.000	4.000	4.000	0	0

Rezerva RBNS

- Klient – chemička má uzavřeno pojištění majetku (FLEXA + povodeň a záplava)
 - Pojistná doba 1. 1. 2014 – 31. 12. 2014
 - Pojistná částka – 2 mld. Kč
- Pojišťovna pro toto pojištění sjednala fakultativní proporcionální zajištění
 - 10% na vlastní vrub / 90% na vrub zajišťovny
 - Provize 30%
- 10. 11. 2014 došlo k požáru v chemické továrně
 - Klient pojišťovny den po požáru ohlásil událost pojišťovně s tím, že odhaduje škodu na 100 mil. Kč
 - Pojišťovna 16. 11. 2014 provedla prohlídku místa pojistné události a její technici odhadli škodu na 300 mil. Kč
- Na žádost klienta mu poskytla pojišťovna 5. 12. 2014 zálohu ve výši 20 mil. Kč
- Na základě předložených dokladů poskytla pojišťovna 10. 4. 2015 další zálohu ve výši 25 mil. Kč
- 15. 5. 2015 se na místě pojištění konala prohlídka pojišťovny za účasti zajišťovny, který
 - potvrdil odhad škody, který učinila pojišťovna
 - vypočetl, že celková pojistná hodnota chemičky je 4 mld. Kč; klient s výpočtem pojistné hodnoty souhlasil
- Zapište jak se uvedené skutečnosti promítly v účetnictví zajišťovny k datům uvedeným v tabulce

	účetní období 1.1 - 31.12. 2017				účetní období od 1.1.2018		
	operace k 15.11. 2017	operace 16.11. - 30.11.2017	operace od1.12. do 31.12.2017	výsledovka k 31.12. 2017	operace od1.1. do 30.4.2018	operace od1.5. do 31.5.2018	výsledovka k 31.5. 2018
náklad na pojistné plnění	x	x	x	x	x	x	x
- hrubá výše							
- podíl zajišťovatelů							
- očištěná výše							
změna stavu rezervy na pojistná plnění (+/-):	x	x	x	x	x	x	x
- hrubá výše							
- podíl zajišťovatelů							

rozhaha	k 15.11. 2017	30.11.2017	31.12.2017	30.04.2018	31.05.2018
stav rezervy RBNS					
- krytá investici FU					
- krytá pohledávkou za zajištění					

	účetní období 1.1 - 31.12. 2018				účetní období od 1.1.2018		
	operace k 15.11. 2017	operace 16.11. - 30.11.2017	operace od1.12. do 31.12.2017	výsledovka k 31.12. 2017	operace od1.1. do 30.4.2018	operace od1.5. do 31.5.2018	výsledovka k 31.5. 2018
náklad na pojistné plnění	x	x	x	x	x	x	x
- hrubá výše	100	200		300		-150	-150
- podíl zajišťovatelů	90	180		270		-135	-135
- očištěná výše	10	20		30		-15	-15
změna stavu rezervy na pojistná plnění (+/-):	x	x	x	x	x	x	x
- hrubá výše	100	200	-20	280	-25	-150	-175
- podíl zajišťovatelů	90	180	-18	252	-22,5	-135	-157,5

rozhaha	k 15.11. 2017	30.11.2017	31.12.2017	30.04.2018	31.05.2018
stav rezervy RBNS	100	300	280	255	105
- krytá investici FU	10	30	28,0	25,5	10,5
- krytá pohledávkou za zajisteli	90	270	252,0	229,5	94,5

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Investování pojišťoven

Pojišťovna investuje:

- prostředky technických rezerv pojišťovny
- rozdílný podíl u životního a neživotního pojištění
- další dočasně volné prostředky pojišťovny

Schéma rozvahy neživotní pojišťovny

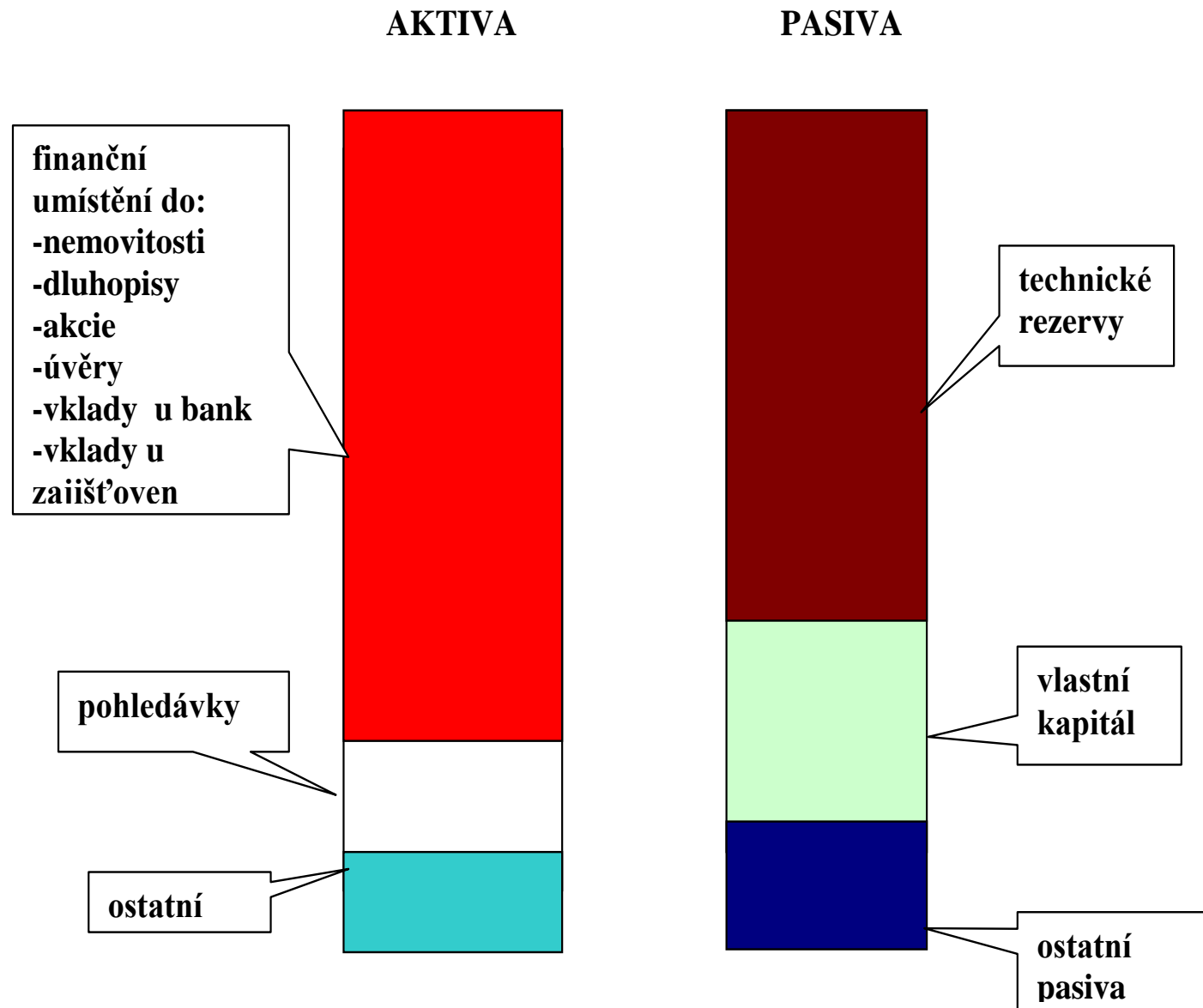
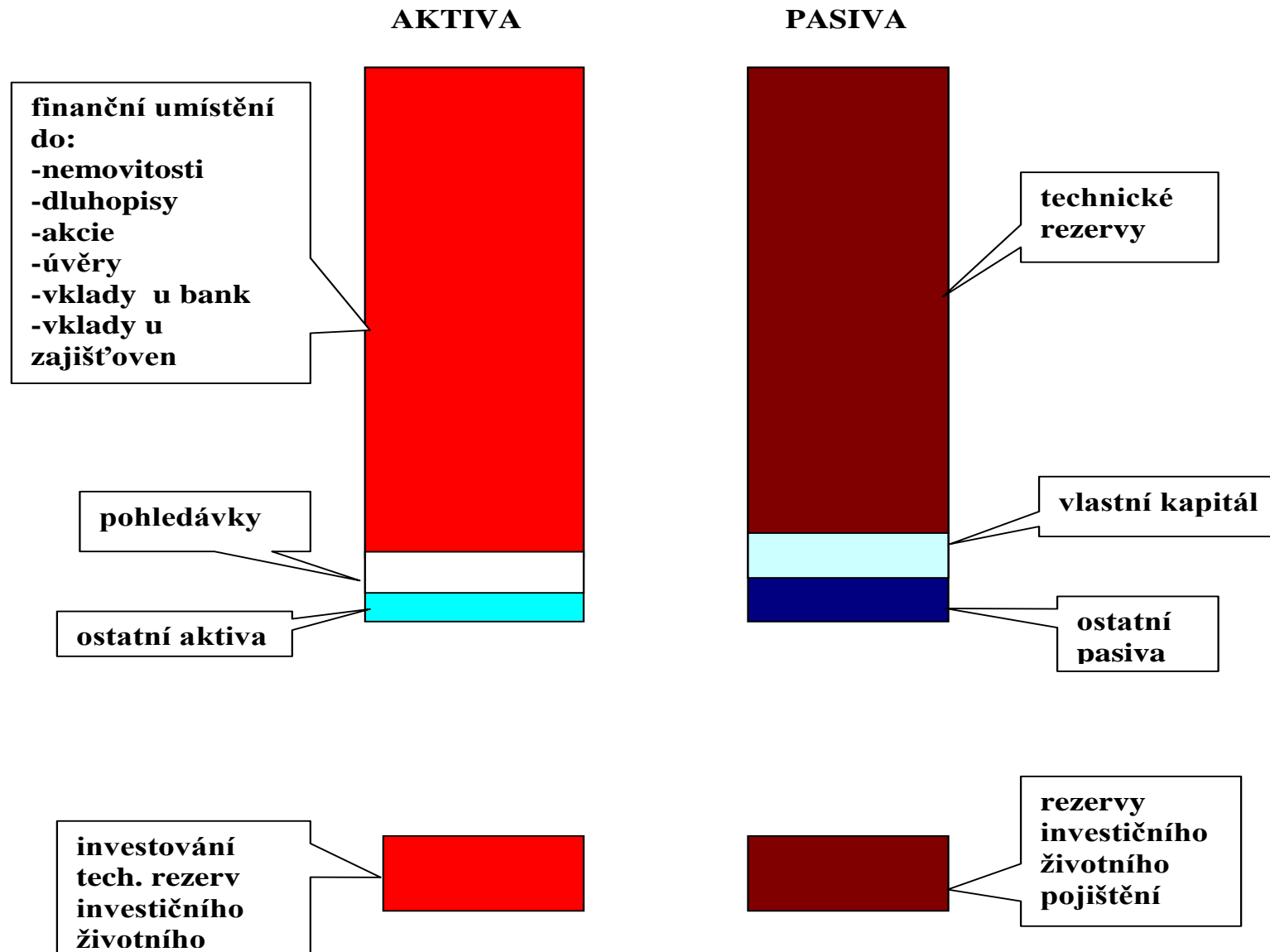

Schéma rozvahy životní pojišťovny

Investování prostředků technických rezerv

- Pojišťovna jako institucionální investor investuje dočasně volné prostředky technických rezerv
- Při investování by měla dbát na zásady:
 1. zásada bezpečnosti,
 2. zásada rentability,
 3. zásada likvidity,
 4. zásada přiměřeného rozložení,
 5. zásada diverzifikace

Pojišťovna může investovat:

- pouze do aktiv, jejichž rizika je schopna řádně identifikovat, měřit, sledovat, spravovat, kontrolovat a vykazovat a odpovídajícím způsobem je zohlednit při posuzování svých celkových potřeb, a proto průběžně vyhodnocuje dopad rizikových faktorů na své investice a všechna aktiva, zejména pak aktiva určená k plnění solventnostního a minimálního kapitálového požadavku investuje tak, aby zajistila bezpečnost, likviditu a ziskovost celkového portfolia; umístění těchto aktiv nesmí omezit jejich dostupnost,
- aktiva určená k vyrovnání závazků investuje způsobem, jenž je přiměřený povaze a trvání závazků z provozované pojišťovací
- diverzifikuje své investice tak, aby nedocházelo k nadměrné závislosti na určitém aktivu, emitentovi nebo skupině osob či zeměpisné oblasti
- v případě investování do aktiv, která nejsou obchodována na evropském regulovaném trhu, nepřekračuje jeho obezřetnou úroveň
- derivátové smlouvy sjednává pouze za podmínky, že závazky z nich vyplývající přispívají ke snižování rizik nebo usnadňují efektivní správu portfolia

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Zajištění Významný nástroj omezení rizika komerční pojišťovny

Význam zajištění

- Omezení rizika
 - Pojistitel přenáší vymezenou část svých možných budoucích závazků na jiného (na zajišťovnu)
 - Za přenos rizika platí zajistné
- Rozšíření obchodních možností
 - Pojistitel díky zajištění může přebírat ta rizika, na které mu nestačí vlastní kapacita (kapitál)
- Stabilizace hospodářského výsledku
 - Vyrovnání následků z nahodilých událostí

Druhy zajištění

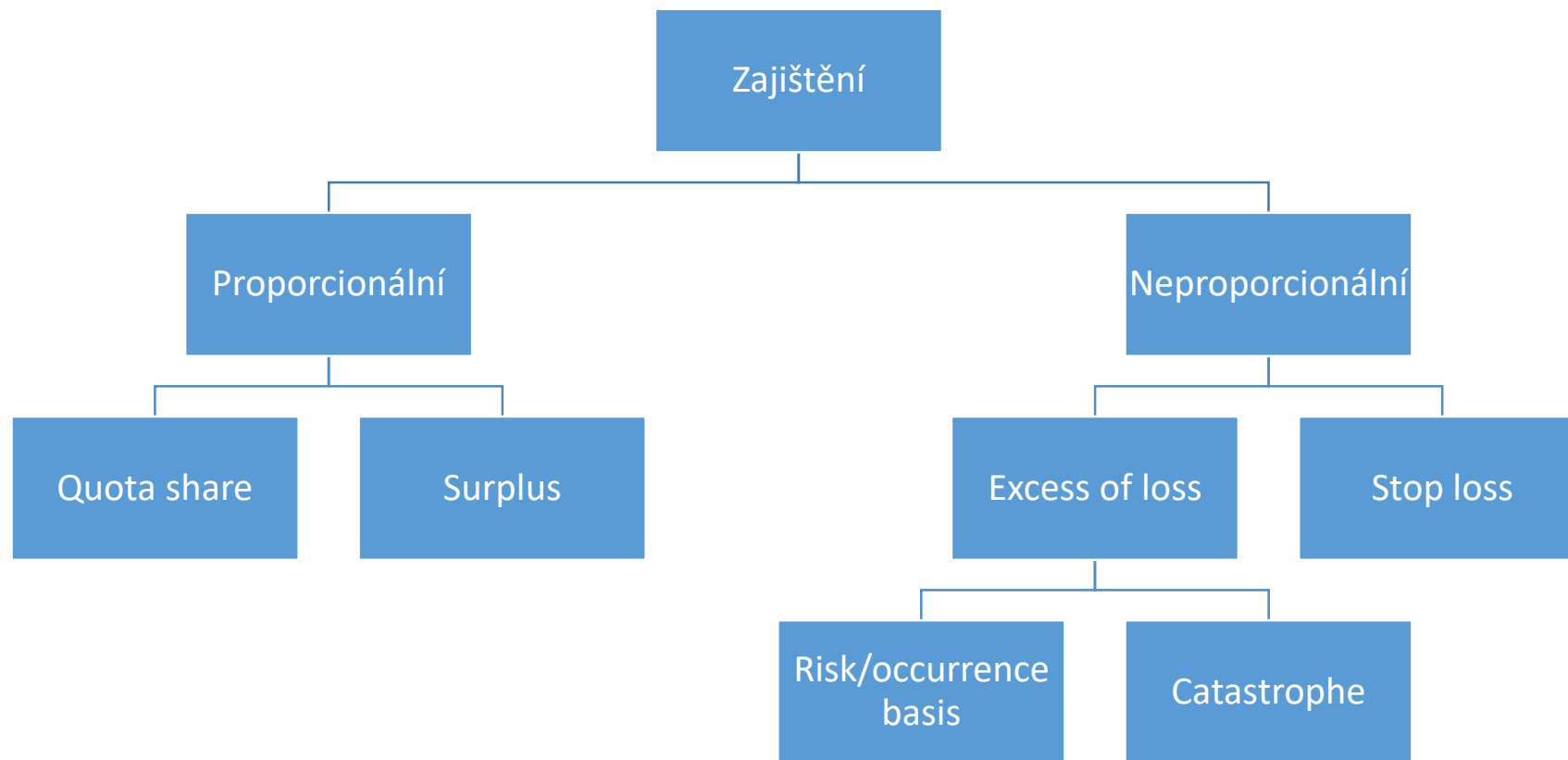
- Proporcionální
 - Na zajistitele se přenáší definovaná část pojistné smlouvy
 - Zajistitel sdílí osud s pojistitelem na pojistném plnění
- Neproporcionální
 - Pojistitel přenáší na zajistitele definovaný závazek z pojistné události
 - Zajistitel stanovuje cenu za převzetí tohoto závazku

Formy zajištění

- Aktivní
 - Přebírá riziko
- Pasivní
 - Předává riziko

- Obligatorní
 - Uzavřená zajistná smlouva stanovuje parametry
 - Pojistných smluv, kterých se týká
 - Pojistných událostí, kterých se týká
- Fakultativní
 - Uzavírá se individuálně pro konkrétní pojistnou smlouvu

Členění zajištění

Proporcionální zajištění

- Quota share
 - Je stanoven podíl ně pojistném (ten odvádí pojistitele jako zajistné)
 - Stejný podílem se zajistitel podílí na pojistném plnění
- Surplus (excedentní zajištění)
 - Je stanovena částka nad kterou zajistitel přebírá pojištění
 - Riziko z pojistných smluv do této částky nese pojistitel
 - Riziko ze smluv přesahujících tuto částku se dělí poměrem
- Kombinace Quota share a surplus
 - Oba typy lze kombinovat
- Zajistitel platí provizi za předaný obchod

Neproporcionální zajištění

- Exces of loss
 - Zajištění se týká nastalých pojistných událostí
 - Horní hranice je omezena limitem
 - Pojistitel stanovuje prioritu (maximální výše vlastního závazku)
 - Při škodách překračující prioritu nastupuje plnění zajistitele
 - Lze sjednávat po vrstvách
 - Lze sjednávat pro jednu nebo více událostí ze stejné příčiny
 - Cena zajištění nemá přímou vazbu na pojistné, které získává pojistitel

Neproporcionální zajištění

- Katastrofické zajištění - Cat XL
 - Vztahuje se na události, které jsou definovány jako katastrofa
 - Je stanovena priorita
 - Je stanovena horní hranice (mohou být stanoveny vrstvy)
 - Je stanoveno období
 - Je sjednávána dohoda o reinstatementu
 - Cena je stanovena pro jednotlivé vrstvy (zpravidla jako podíl na pojistném při stanovení minimálního pojistného)
 - Plnění se poskytuje při překročení priority

Neproporcionální zajištění

- Stop loss
 - Kryje riziko negativního škodní poměru
 - Sjednává se na roční bázi
 - Sjednává se dolní a horní hranice
 - Např. dolní hranice činí 120% a horní hranice 300%
- Využívá se u odvětví s vysokou mírou volatility
 - Např. pojištění plodin

Klauzule v zajistných smlouvách

- Zajistné smlouvy pracují s ustálenými texty
 - Pohledávky
 - Rozsah
 - Výluky
 - Informace
 - Inflace
- Je nezbytné aby pojistné smlouvy (pojistné podmínky) byly v souladu se zajistnými smlouvami
- Je nezbytné, aby provozní systém uměl obsluhovat i povinnosti směřující k zajištění

Účtování v zajištění

- Pro každou zajistnou smlouvu se účtují výnosy a náklady odděleně
 - Pozor – smlouva může být uzavřena
 - na pojistné smlouvy sjednané v daném roce
 - Jde fakticky o účtování na principu upisovacího ročníku
 - Na předepsané pojistné v účetním roce
 - Zajištění kopíruje účetnictví pojišťovny
- Zajistiteli se postupuje
 - Podíl na předepsaném pojistném
 - Podíl na technických rezervách
- Postoupené zajistné je nákladem pojišťovny
- Postoupené pojistné plnění je výnosem pojišťovny (snižuje náklady na pojistné plnění)

Vypořádání technických rezerv – uzavření zajistné smlouvy

- Zajistitelé mají zájem ukončit zajistný vztah po uplynutí určité doby
 - Chtějí odstranit nejistotu plynoucí z dlouhodobých závazků
- Pojistitelé mají zájem na ukončení zajistného vztahu po určité době
 - Chtějí odstranit nejistotu plynoucí z běžící inflační klausule
- Komutace
 - Dohoda zajistitele s pojistitelem o vypořádání vzájemných závazků ze zajištění
 - Zajistitel vyplatí dohodnutou sumu (rezervu, kterou drží na závazky pojistitele) a zároveň se pojistitel zřekne případných dalších nároků na plnění ze zajištění

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Solventnost pojišťovny

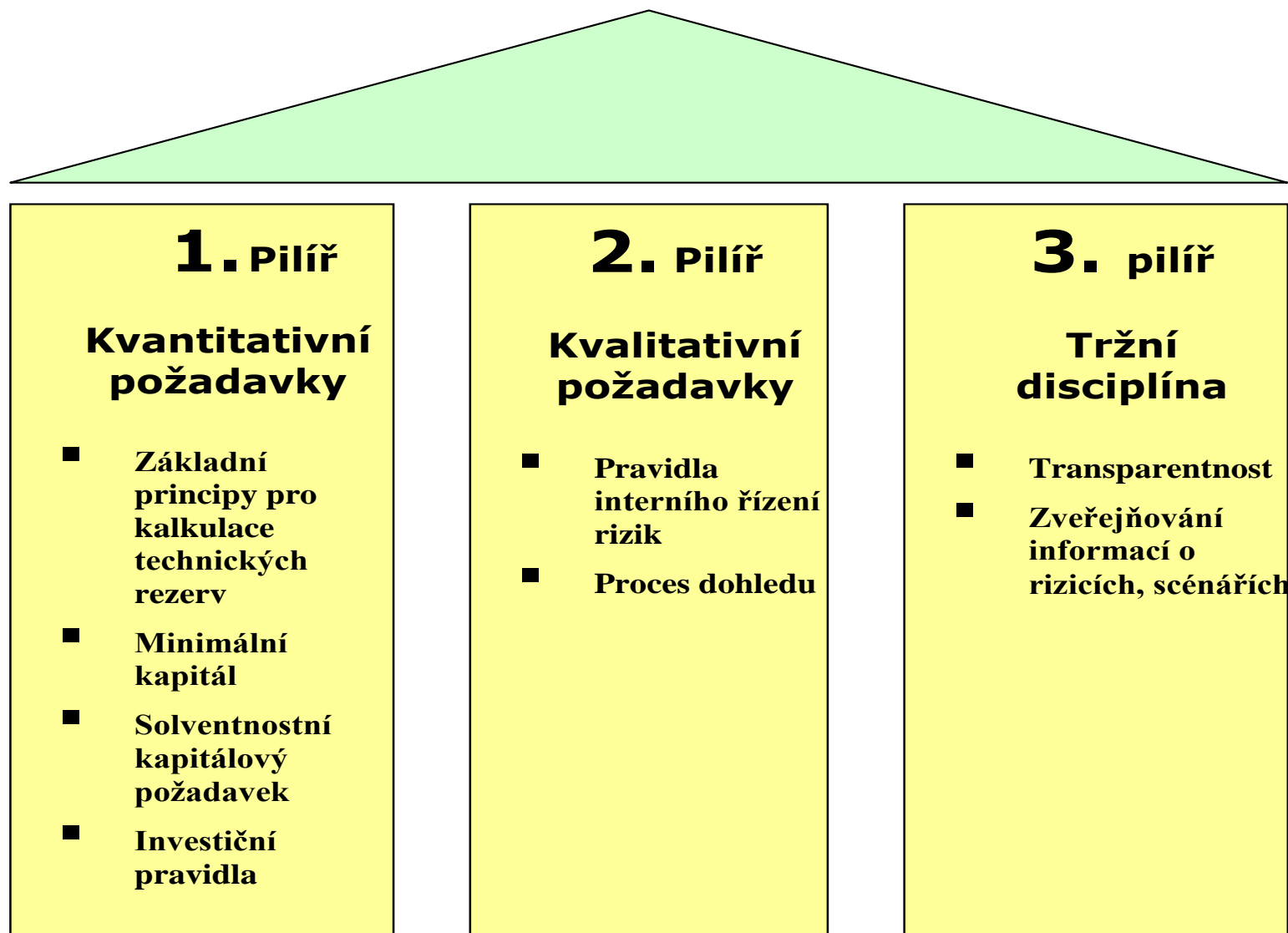
Solventnost pojišťovny

Solventnost pojišťovny= schopnost pojišťovny dostát závazkům vyplývajícím z pojistných smluv v příslušné struktuře, v příslušném rozsahu, v příslušném čase

Solvency I – kapitálová přiměřenost

Solvency II – kvantifikace rizik pojišťoven (od 23.9.2016)

Solvency II

I. pilíř

1. Pravidla pro výpočet velikosti technických rezerv
2. Pravidla investování technických rezerv
3. Minimální kapitálový požadavek (MCR - Minimum Capital Requirements)
4. Solventnostní kapitálový požadavek (SCR - Minimum Capital Requirements)

I. pilíř – pokr.

Technické rezervy

- Nejsou v zákoně o pojišťovnictví vymezeny jednotlivé druhy rezerv
- Přizpůsobení tvorby rezerv konkrétním podmínkám (zejména specifika pro životní a neživotní pojištění)

I. pilíř – pokr.

Investiční pravidla

- Přehodnocení pravidel pro investování pojišťoven – již neplatí vymezení možných investičních nástrojů ani kvótování aktiv
- Hodnocení způsobu investování je součástí hodnocení jednotlivých podnikatelských rizik pojišťovny
- Platí zásady investování: bezpečnost, výnosnost, likvidity

I. pilíř – pokr.

- Zahrnuje všechna kvantifikovatelná rizika a stanovuje požadavek (na základě dvoustupňového přístupu) na kapitál
- MCR a SCR – odlišné účely a odlišné metody
- - zohledňuje udržení dostatečných technických rezerv (strana pasiv) a dostatečných aktiv na jejich krytí

I. pilíř – pokr.

Minimální kapitálový požadavek

- Jednoduché nastavení úrovně základního kapitálového požadavku
- V případě nedodržení regulátor zasahuje svými opatřeními (je ohrožena splnitelnost závazků)
- Minimální kapitálový požadavek nesmí být nižší než 25 % ani vyšší než 45 % z hodnoty solventnostního kapitálového požadavku
- Minimální hranice:
 - 2,5 mil EUR pro NŽP (úrazové, nemocen., majetkové, cestovní,..)
 - 3,7 mil EUR pro NŽP (odpov., úvěrové,..)
 - 3,7 mil EUR pro ŽP

I. pilíř – pokr.

Solventnostní kapitálový požadavek

- výpočet vychází k ohodnocení rizik: pojistně technické riziko, úvěrové riziko, tržní riziko, operační riziko, riziko likvidity
- Solventnostní kapitálový požadavek je založen na předpokladu, že výše kapitálu neumožní s pravděpodobností 99,5 % ruinování pojišťovny

I. pilíř – pokr.

Určení velikosti solventnostního kapitálového požadavku – modely:

- Standardní model
- Částeční interní model
- Interní model

Standardní model

Základem je porovnání:

$$\frac{\text{disponibilní kapitál}}{\text{SCR}} \geq 1$$

Kapitál pojišťovny

- **Třída 1**- primární kapitál splňující podmínky dostupnosti a podřízenosti
- **Třída 2** - primární kapitál, který plní podmínky podřízenosti a doplňkový kapitál splňující podmínky dostupnosti tak podřízenosti
- **Třída 3** – primární i doplňkový kapitál, který není zařaditelný do první nebo druhé třídy

Položky 1. třídy musí tvořit minimálně jednu třetinu solventnostního kapitálového požadavku, položky 3. třídy ne více než jednu třetinu solventnostního kapitálového požadavku. Minimální kapitálový požadavek jako kritická hranice znamená odejmutí povolení, může být kryt pouze kapitálem 1. třídy (alespoň ze jedné poloviny) a kapitálem 2. třídy

Standardní model

- Jednoduchý
- Zahrnuje všechna relevantní rizika na stejné úrovni zabezpečení
- Univerzální nastavení parametrů

Interní modely

- Lépe zohlední skutečný rizikový profil
- Musí být schváleny regulátorem

II. pilíř

- Soubor požadavků na systém řízení rizik a vnitřní kontroly se zohledněním obchodní struktury a rizikového portfolia pojišťovny

II. Pilíř - pokr.

Existence systémů vnitřní kontroly a řízení rizik a jejich kontrola:

- Vhodná organizační struktura
- Účinné předávání informací
- Čtyři klíčové činnosti:
 - Řízení rizik
 - Zajišťování shody s právními předpisy
 - Vnitřní audit
 - Pojistně-matematické činnosti: výpočet výše technických rezerv, rozdělení výnosů s ohledem na pojistné smlouvy, hodnocení investování, posuzování přiměřenosti zajištění, posuzování přiměřenosti sazeb pojistného

III. pilíř

- Slouží k posílení principů předchozích pilířů, a to prostřednictvím povinného zveřejňování informací pro ekonomické subjekty a pojistníky

III. pilíř pokr.

- Povinné zveřejňování informací
- Zvýšení transparentnosti
- Posílení porovnatelnosti
- Harmonizace pravidel vykazování

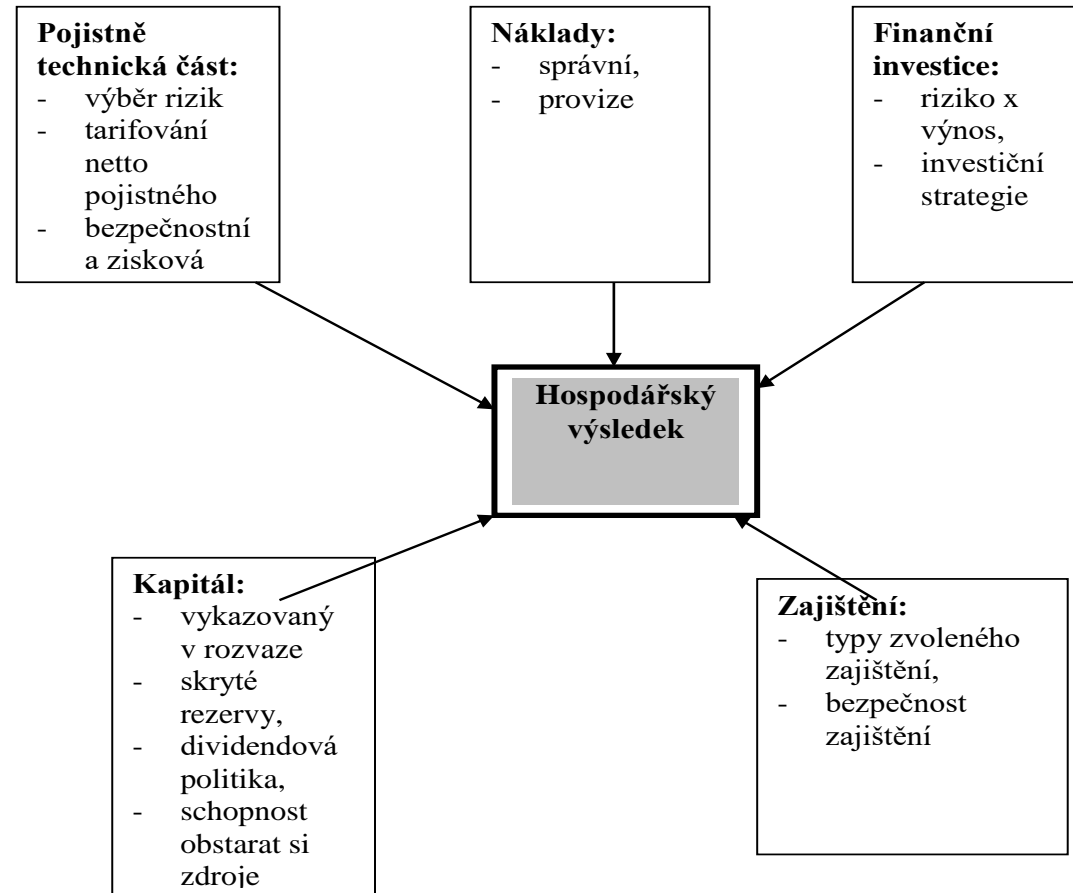

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Hospodářský výsledek Finanční analýza pojišťovny

Faktory ovlivňující hospodářský výsledek pojišťovny

Hospodářský výsledek

- Typy pojistných produktů
- Cena pojištění
 - kalkulovaný zisk
 - technický výsledek (pojistné plnění/pojistné)
- Investiční výnosy pojišťovny

Finanční analýza

- Ukazatele z pojistného
- Ukazatele z pojistného plnění
- Ukazatele na základě finančního umístění
- Ukazatele na základě technických rezerv
- Ukazatele rentability
- Ukazatele pro životní pojištění
- Ukazatele pro neživotní pojištění

Ukazatele z pojistného

$$\text{Škodní kvóta} = \frac{\text{přijaté pojistné}}{\text{předepsané pojistné}}$$

$$\text{Zadržovací poměr} = \frac{\text{čisté předepsané pojistné}}{\text{hrubé předepsané pojistné}}$$

Ukazatele z pojistného plnění

$$\text{Claims Ratio} = \frac{\text{náklady na pojistná plnění}}{\text{čisté zasloužené pojistné}}$$

$$\text{Expense Ratio} = \frac{\text{náklady na pojistná plnění}}{\text{čisté zasloužené pojistné}}$$

Ukazatele na základě finančního umístění

$$\text{Asset Leverage} = \frac{\text{finanční umístění (investice)}}{\text{čisté zasloužené pojistné}}$$

$$\text{Podíl investic na aktivech} = \frac{\text{finanční umístění (investice)}}{\text{aktiva}}$$

$$\text{Asset Yield} = \frac{\text{investiční zisk}}{\text{finanční umístění (investice)}}$$

Ukazatele na základě technických rezerv a kapitálu

$$\text{Reserve Ratio} = \frac{\text{technické rezervy}}{\text{čisté zasloužené pojistné}}$$

$$\text{Solvency Ratio} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{čisté zasloužené pojistné}}$$

$$\text{Technical Coverage Ratio} = \frac{\text{vlastní kapitál} + \text{technické rezervy}}{\text{čisté zasloužené pojistné}}$$

$$\text{Podíl technických rezerv na vlastním kapitálu} = \frac{\text{technické rezervy}}{\text{vlastní kapitál}}$$

Ukazatele rentability

$$\text{Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{vlastní kapitál}}$$

$$\text{Rentabilita aktiv (ROA)} = \frac{\text{zisk}}{\text{aktiva}}$$

$$\text{Zisková marže (Margin)} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{celkový výnosy}}$$

Ukazatele pro životní pojištění

Embedded Value = hodnota čistých aktiv + hodnota stávajícího pojistného kmene

Ukazatele pro neživotní pojištění

Combined Ratio = Loss Ratio + Commission Ratio

$$\text{Expense Ratio} = \frac{\text{správní režie}}{\text{hrubé předepsané pojistné} - \text{podíl zajistitelů}}$$

$$\text{Commission Ratio} = \frac{\text{provize zaplacené za sjednání pojištění} - \text{provize ze zajištění}}{\text{hrubé předepsané pojistné} - \text{podíl zajistitelů}}$$